https://saurashtravidyavallari.wordpress.com/

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1 || [illegible]

2 || [illegible]

3 || [illegible]

4 || [illegible]

5 || [illegible]

୬ ॥ ଧଉଏଭର ଧଓଣଭିଯଙ୍ଗେଣୀ । ଅଯଶଂତେଭଣଲଃଉଝ
ଡୁଧା । ଝ୍ରିତିଭଃଝେଞେ'ଗଯ ଯାଜ୍ଞି ।ଝ୍ରିଘଣ୍ଣା
ଭଃଡଃଓୀଗିଲଃ ॥ ଝ୍ରି ଅଯଓଃ ଝ୍ରିତୀଣାଦ
୭ ॥ ଓସଓ ଅୀଣାଭଃ ଓଧିନ୍ତ୍ରା । ଝସିଦ୍ ପ୍ରଅଟଃ
ୀଜୈଜଓ । ଗଣ୍ଣିଟି ଖୀତିଏଓନ୍ତ୍ରଅ୍ରଜ୍ । ଗଯର
ଲଓଟୀଂଣୀ ଖଃଝ୍ରିଣୀ ॥ ପ୍ରଅଃ ଅଯଓଃ ଝଣ୍ଣତ
୮ ॥ ଓସଓ ଅୀଣାଭଃଶିଟ୍ରଅ୍ରଃ । ଗଣ୍ଣିଟି ଖୀତିଏଓ
ଡୁଯ । ଲଯଣ୍ଣଖଓଖଣ୍ଣୟଅର ଅଯଓର । ଓଯଅଓ
ଟଖଅାଟଡୀଟଯଣୀ ॥ ଓଣ୍ଣଯଅର=ଛଓାଦ୍ରଯଅର
୯ ॥ ଏଓଝିରପଠିଶଲା ପ୍ରଲାଝିର । ଟିଯଂଟଂଶ୍ରିଦ୍ଗଯ
ଓଟଂ । ଓପଦାଲଯଟଏଭାଣୀ । ଲଅାଡୋଙ୍ଗା
ଦୀଣୀଲଃ ॥ ଲଯଟ ଏଭାଣୀ = ଯାଭ ଏଭାଣୀ
୧୦ ॥ ଲଂଶିତୀ ଶିଯଯାଟାଶ । ଲଂ ଶିଯାଡ୍ରଟା
ଝ୍ରଯ । ଲଂ ଚାଝଟାଯଟଯାଟଖଶ । ଲଂ ଝ୍ରଯ
ଠାଡ୍ରାଣ୍ଟିଶ୍ରିାଝ୍ରଯ ॥ (ଲଂ) = ଲଅଦ - ଲଂଶ୍ରି
୧୧ ॥ ଟଲଯଲ୍ଲଯୀଟର ତଯଝଂ । ଲଯଟ ଝିଟ୍ରଲଃ
ଯଯଓାଂ ଏଃଓିର । ଶିଗଓଡ୍ରଲଯ୍ଯଃଓା ଚାଝଓ
ଓଓ୍ଯଓଯାଲଯଟଲଃଅ୍ଯଷ ॥ ଝଲ୍ଯଃ = ଧଃଓଃ
ପ୍ରୀଟ - ଚାଝ ॥ ଓଦ - ଟାଟ - ଶଃଓଚୀଦ

୧୨ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

୧୩ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

୧୪ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

୧୫ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

୧୬ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

୧୭ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

୧୮ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
୧୯ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
୨୦ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
୨୧ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
୨୨ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
୨୩ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ॥

୨୪ ॥ [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

୨୫ ॥ [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

୨୬ ॥ [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

୨୭ ॥ [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

୨୮ ॥ [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

୨୯ ॥ [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥
[illegible] ॥

[illegible]

[illegible]

30 ॥ [illegible]

31 ॥ [illegible]

32 ॥ [illegible]

33 ॥ [illegible]

34 ॥ [illegible]

[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] — [illegible] ॥ [illegible] — [illegible]

೩೫ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]

೩೬ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]

೩೭ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]

೩೮ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]
[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible]
[illegible]
୩୯ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]
୪୦ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]
୪୧ ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥
୪୨ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]
୪୩ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] - [illegible]
[illegible] — [illegible] - [illegible] — [illegible]

୪୪ ॥ ଅଷ୍ଟୋପ୍ରର୍ଣ୍ଣ୍ୟେତ୍ରୈଚରୀ - ଉଦିତାଂଶୁଚିତାଂଶୌଜୈତ୍ରୌ
ପଶ୍ଚୁଛିତୋନ୍ନତି ଅପ୍ରୋକ୍ତଃ - ଗନ୍ଧର୍ବ ବିନ୍ଦୁଶ୍ଚ
ଦାନବୈଃ ॥ ବିନ୍ଦୁଃ — ମାଂଗଲ୍ୟସମସ୍ତଦ୍ରବ୍ୟ
୪୫ ॥ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠଃ ନାମ୍ବ୍ରୁବନ୍ତି - ଅଙ୍କୁଶଂ ଲିଖିତଂ ଧନ
ଦ୍ରବ୍ୟଃ - ଚିଗଣ ଲଂଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠାଙ୍ଗୁ - ସ୍ୟଦ୍ରୁଷଦ୍ରୁଃ
ଶୟାନଜ୍ଞ ॥ ଶୟାନଜ୍ଞ — ଅଗ୍ରଶିଦ୍ରୁଃ ॥
୪୬ ॥ ଲୁଗାକଉଶତ୍ତ୍ୱ ଅନ୍ଧ୍ୟାସ - ଅଗ୍ରାଦିଅତ୍ତ୍ୱଅନ୍
ଙ୍କିଥି - ତାଳିଂଙ୍ଗସ୍ତାନ୍ତୀର୍ଷେର୍ୟା - ଚିଗଣଲଂଅ
ଣିଷଃଶ୍ୱୀ ॥ ଚିଗଣ — ଚଃନାଥ୍ୟସଙ୍ଗ ॥
୪୭ ॥ ଚିଯଶିଗାନ୍ତୀ ତସଗାନ୍ତୀ - ଉଃପ୍ରାନ୍ତୀଅଗ୍ରନ୍ତୀକ
ଦା - ଓଥାଚୋନ୍ଯଃପିଭଙ୍ଗାଗଂ - ଧତତୋଦନ
ତନ୍ନାଂଭିତଃ ॥ ଚିତଃ — ଯାକ୍ଷଲି — ଉସିଦ୍ଧ
୪୮ ॥ ଅମ୍ବୀରନ୍ତୀଣିଚିଂଥନ୍ଧ୍ଵ - ଲାପଣାଦ୍ଗୀଲାଷିରଃ
ଥାଦିଲାପଣତଯ୍ୟମଗାଂ - ଲଜିଭଦ୍ଗୌଦ୍ଧ୍ୱଥାଲ
ଙ୍ଗି ॥ ଦିଡି — ଶ୍ରୀଗିରଥରିଗ — ଲାଷି — ପଯିତର୍ପ
୪୯ ॥ ତସଯଂକ୍ଷଣିଥନ୍ତଷ୍ଟୁପ୍ରଞ୍ଜଃ - ଛିଙ୍ଗଚାଦ୍ଧୀଗଚିଟ
ଚଂ - ଲଋଦ୍ଦିଲାପାଗୀଲେନଂଅ - ତଦ୍ଧିଙ୍ଗପାଣୀ
ଲାଗଢଂ ॥ ପାଗୀଟ — ପାଷିତ ॥ ଗଢି — ଗାଢ
୫୦ ॥ ଯାନ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ୱେଦ୍ଧଶ୍ରୀତଙ୍କୁଃପ୍ସ୍ୟ - ଯାନଃଥାଗ୍ରତ

[illegible] ॥

[illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
୫୧ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥
୫୨ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥
୫୩ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
୫୪ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ ([illegible])
୫୫ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥
୫୬ ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] - [illegible] - [illegible]

६२ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

६३ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

६४ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥

६५ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥

६६ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

६७ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

꣖꣘ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
꣖꣙ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
꣗꣐ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
꣗꣑ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
꣗꣒ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
꣗꣓ ॥ [illegible]
[illegible]

លក្ខាលះតះ ॥ ទះភទះភ្យាណ — ហយមភាពយល្យាណ
មិត្តុអាំរ្គី — ឧសផ្ទុខ្មាញ្ចលោយាលយក្សសិំហរិបុះ

២៤ ॥ ពយាក្យាញ្ញាក្នុំ ពោតាតៅរិ - ឧក្ខឥឧលោយមីកា
ឧសិ - ឧរិវា ទសុភាលោយាញ្ចឥក្បុះ - យភពិធិស្ងា
ឋះព្រៃ្សសិ ॥ ឥំពា — ឥាព្វេទ ॥ ឧក្ខះ - ឧមិ

២៥ ॥ អិត្យក្បុក្ខ លក្ខាមិលេសិំ-ញកាតីប្បភាញ្ជុ អិក្ខុ ឧឥ
លាមិក្បុាពំ លក្ខាអិក្ខុ - ឱសង្ឃាត់ំហរកិអិ
ក្បុឥ ॥ មិលេ — មិឧិមិ ॥ ឱសង្ឃ — ភាអដិ

២៦ ॥ បះរិសំឧឥមិលាអិជេះ - បមតាពំ យ្យមិអិ
លា - តណ្ហខបតាអាឥឧយេឧំឧ - អហឧរិក្បុឥ
ញាញ្ញាពាក ॥ បះរិ — មិលុក ॥

២៧ ॥ ឆ្យតាក្ខុយឥមិក្ខុញ្ជុះ - ឧមិហ្ស្យលើ្សបស្វាក្ខុយ
ះ- ឧមិញ្ឆ្យឧលេំ យពាក្ខុប្ងះ - អិជេឧអិភាកាទឧ
ឌ្ហុយះ ॥ ឥយះ — ឈិញ្ញះ - លក្ខុរិភាឧយះ ॥

២៨ ॥ ឱញ្ញុឥាកាឱឱាយឥ្ក - ហ្សះយឧអិជោពេឥឧញ្ជុ
ញ្ញះ - លាមិក្បុាលិបេពឧញ្ជុញ្ញ - កំករិយាកា
ញ្ញឥកា ॥ ឆ្យាលិះ = ឈិាឈាឥ - ឧហាយតិ

២៩ ॥ ឋមឃិញ្ញាញ្ញុះ ឋកាអិឥញ្ញះ - ឧឧញ្ញុះភាក ឱហុះ
ឈិញ្ញាឧឥ - ឈិញ្ញុះឱាយះឃាឧឥញ្ញ្យឧិះ - ពឹយះ

ହାୟ ବନ୍ଧୁମାଙ୍ଗଣ୍ଡଂ ॥ ଝିଶୁ = ଦଶୁଗ୍ରଦୃଣ ॥ ଚିତ୍ରଭାଅଣ
ଉପାୟାନୁରୂପ ॥ ଓଜ = ଓଜସ ॥ ଅର୍ଣ୍ଣବ = ଅର୍ଣ୍ଣ
ବାରି — ଅଗାରି ସ୍ୱରୋହିଷ୍ଟାଦିବ ତତ୍ତ୍ୱ ॥

୧୦ ॥ ଦଲିପାତଣ ଶାଙ୍ଗ୍ରେଙ୍କ । ସନ୍ଧି ସନ୍ତୋଷାଦିବ ସାପଣ୍ଡ । ତିଷ୍ଟ ଦିଣ ଧର୍ମ୍ମ ଦିବସଗଂ । ଷବଣହାୟ ବନ୍ଧୁ ତାୟନଂ ॥ ଦଲି = ଦାରି ॥ ବସାପଣ୍ଡ = ବ ସନ୍ତୁକ୍ରମାନ୍ତ ॥ ଶାଣୀ = ସ୍ତ୍ରୀ ॥ ଦିବ = ଶ୍ରେଷ୍ଠ ॥

୧୧ ॥ ତସ୍ୟାଂ ପତ୍ନୀତନୟାଦିବ । ଆଦିବଅ ଶ୍ରୁ ଗ୍ରନୟାଗ । ତଗଗଗ ଛାୟପତ୍ନୀୟ । ଏଢ୍ୟ ଯାପ୍ରାଦିବ ବଲ୍ଲଭଣ ॥ ଏଢ୍ୟ = ଉପାଧ୍ୟାୟ ॥

୧୨ ॥ ସିତେଶ ଷ୍ଟାଦିତଯାପୁତ୍ର । ଚିତେଶ ଆଦି ପୁତ୍ର । ଛାଦି ଶିବରାଜ ଷ୍ଟ୍ରୀପୁତ୍ର । ବିକ୍ରଶ୍ଚିତ ଷ୍ଟଣ୍ଡ ପୁତ୍ର ॥ ଛାଦି = ଶତ୍ରୁଗ୍ରାଦୟ ॥

୧୩ ॥ ଉତଲି ଷ୍ଟଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁତ୍ର । ତିଣି ଯଜ୍ଞମା ଉ ସତ୍ୟ । ଶୀଘ୍ର ଦିବ୍ୟ ରୂପବନ୍ଦଲି । ବନ୍ଧ ଶାଦିକୋଶ ହରିଣାୟ ॥ ହରି = ଶାଦ୍ୟ — ହରି ଷବଜ୍ଞମା ॥

୧୪ ॥ ଷ୍ଟାଦିତଦିବ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁ ଚକ୍ରଷ୍ଟ । ଜଂଜ୍ଞୁ ଦିତଦିବ୍ୟ ତାଜାପ । ଷ୍ଟଣ୍ଡାଣ ଦଶଦିଗ୍ରଂ ଯତ୍ନଣ । ଝଷ୍ଟୁଂ ସ୍ନାତୋଷିତେଶ ॥ ଶିବ - ବନ୍ଧୁଗଣ ॥ ଯତ୍ନ - ଶ୍ରୀଷଣ

୩୫ ॥ ଚିତ୍ତ ଯେଉଁଠି ଭୟଶୂନ୍ୟ । ଉଚ୍ଚ ଯେଉଁଠି ଶିର
ମୁକ୍ତ ଜ୍ଞାନ । ଯହିଁ ଗୃହ ପ୍ରାଚୀର ଆପଣା
ଅଙ୍ଗନେ ରାତ୍ରିଦିନ ॥ ଉଚ୍ଚ = ଉନ୍ନତ ॥
୩୬ ॥ ବସୁଧାକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି । ନାହିଁ ଯେଉଁ
ଠାରେ ଖଣ୍ଡିତ । ବାକ୍ୟ ଯହିଁ ହୃଦୟ ଉତ୍ସରୁ । ଯହିଁ
କର୍ମ ସ୍ରୋତ ଧାଏଁ ॥ ସ୍ରୋତ = ଧାର ॥
୩୭ ॥ ଯହିଁ ଅଜସ୍ର ସହସ୍ର ଦିଗେ । ଚରିତାର୍ଥ ହୁଏ
ନିତ୍ୟ । ତୁଚ୍ଛ ଆଚାରର ମରୁ ବାଲୁକା । ବିଚାର ସ୍ରୋତ
ଗ୍ରାସ କରି ନାହିଁ ॥ ନିତ୍ୟ = ସଦା ॥ ଆଚାର = ରୀତି
୩୮ ॥ ଅଜସ୍ର ନାହିଁ ଯେଉଁ ଠାରେ । ପୌରୁଷ ଶତଧା
ଛିନ୍ନ । ତୁମେ ସର୍ବ କର୍ମ ଚିନ୍ତା ଆନନ୍ଦର । ନେତା ହୁଅ
ନିଜ ହସ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ॥ ଶତ = ଶହେ — ଛିନ୍ନ ॥
୩୯ ॥ ଆଘାତ କରି ପିତଃ ଭାରତକୁ । ଆଜି ଜାଗ୍ରତ
କର ସ୍ୱର୍ଗରେ । ଯେଉଁ ସ୍ୱର୍ଗେ ମୁକ୍ତ ହେଉ ଏ ଦେଶ
ମୋର ସେହି ସ୍ୱର୍ଗ ଲୋକେ ॥ ପିତଃ = ପିତା ॥
୪୦ ॥ ଜୀବନ ଯେବେ ଶୁଖି ଯାଏ । କରୁଣା ଧାରେ
ଆସ । ସକଳ ମାଧୁରୀ ଯେବେ ଲୁଚି ଯାଏ । ଗୀତ
ସୁଧାରସେ ଆସ ॥ ସୁଧା = ଅମୃତ ॥
୪୧ ॥ କର୍ମ ଯେବେ ପ୍ରବଳ ଆକାର । ଗରଜି ଉଠି

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ଧ୨ଟି — ଖଲ୍ମୀ ॥ ଞ୍ଜ୍ — ଲ୍ମି ॥ ଟଲର - ଶମ୍ଭୁଷ

୯୮ ॥ ଗଡଟୀ ଝୀଗଖମ୍ଭ ସ୍ଥ । ଯଷ୍ଟ ମ୍ଭ ଶୀଶୀଅଯଉଗ

ଗଷ୍ଠ ଶ୍ଵ ଟେବ୍ୟସ୍ଥାନ ରଦ୍ଧ । ଆସ୍ତ ଶୀଦ୍ଧ ମଏଂଲଙ୍ଘ ॥

ମଏଂ — ଗାଛ୍ (ଗଛି) ॥ ଆଚ = ଅ୨ତ୍ରୋ ॥

୯୯ ॥ ଗଣ୍ଡାସ୍ତି ଅଯଗଷ୍ଟାମଭଃ । ଗଣ୍ଡାସ୍ତ୍ରୀ

ଅଯଗଷ ଯଟି । ଗଣ୍ଡ ସଂଗ୍ରାମ ଟାଃ୍ଛିର । ଗଣ୍ଡାଚ

ମଣ୍ଡଲ ଷଷ୍ଟଯଟି ॥ ଷଷ୍ଟଯଟି = ଞ୍ଜୀଦ୍ ॥

୧୦୦ ॥ ଶମ୍ଭ୍ୟାଣୀ ଖିଅଣଅତ୍ରଗଣି । ଶମ୍ଭ୍ୟାଣୀୟ

ଝିଧ୍ୟାଣୀଚ । ଶଣାଗୀଶୀ ଛାଷଣ ଛଷ୍ଟଣ । ମ୍ୟାଞ୍ଜୀଶୀ

ଶ୍ୟାଣୀମ୍ବସ୍ଥ ॥ ମ୍ୟାଞ୍ଜୀଶୀ — ଲ୍ମିତ୍ରସ୍ଥାନୀ ॥

୧୦୧ ॥ ଗଂଗ୍ଧସ୍ଥ ମଅଗଝିଗ୍ଧସ୍ଥ । ଗଙ୍ଗସ୍ଥ ମଅ

ଗଧସ୍ଥାନୀ । ଞ୍ଜୀଗ୍ଧସ୍ଥ ମଅଗ ଞ୍ଜଯମ୍ଭସ୍ଥ । ଗଙ୍ଗସ୍ଥ

ମଅଗ ଶାଗ୍ଧ୍ୟଯମ୍ଭ ॥ ଗଂଗ୍ଧସ୍ଥ — ଟଣ୍ଡସ୍ଥ ॥

୧୦୨ ॥ ଟାଯଭିମ୍ଭ୍ୟ ଷଃଭାମ୍ଭ୍ୟଯଖି । ଭଖିମ୍ଭଵ

ଷଷ୍ଟାଗ୍ନିଯାଂ । ଝିଝିଷ୍ଟ୍ଯଞ୍ଜୀଭି ଗଣଷଦ୍ଧଃ । ଝଯଶ୍ୟ ଟାଂ

ଟଯଗ୍ଧଃଷଷ୍ଟଞ୍ଜଂ ॥ ଟାଯଭି — ଞ୍ଜୀଃତ୍ରି ॥

୧୦୩ ॥ ଶିମ୍ଭସ୍ଥ ଶିଟେଃ ଟାଯଶିଶୀ । ଶିଶୀସ୍ଥାଏ

ଓଯିର ମାଞ୍ଜର । ଝଗ୍ଧଝିଶ୍ୟଶୀ ଲଷ୍ଟଯଗ୍ଧ । ଝଃଞ୍ଜ

ଶ୍ୟଶୀ ଗଝିମାଗଣି ॥ ମାଞ୍ଜ — ଓଏଖି । ଞ୍ଜଣି — ଞ୍ଜୀଦ୍

୧୦୪ ॥ ଗମ୍ଭୀରଂ ଏଚିଶିଆଖ୍ୟାତଂ । ଅଳ୍ପଶିଂ ଧନ
ଟିଶିଂଖଶିଂ । ତଣ୍ଣଏାଟ୍ରିଃ ସାପିାଟ୍ଟୁଅ୍ଟ । ତଣ୍ଣଷ
ଟ୍ଟସପଟଏ୧ ବଢା ॥ ଝଧଃ — ମ୍ରାମଂଚତ୍ରୁକଡାଓ

୧୦୫ ॥ ସତାମଧ୍ୟ ପ୍ରତାପାବିଚ । ସତାପାବିଚବି
ସଷମମ୍ । ଢତ୍ଲାମ୍ ଝଉତ୍କସଷ ପାବିଚ । ବିଶ୍ରୋପାବିଣ
ଅସାମବିଝ ॥ ବିସଷମ — ବିଧିାବିଗଃ ॥

୧୦୬ ॥ ତଃଛିସିଗୋଯାଜିଭ୧ ଅଣ୍ଣ୍ଡଅ । ଢସିଗଯତାଧ
ଭ୧ଝଃଶ୍ରୀଂ । ସାଭଃ ଗଯ ଛିତଭ୧ବିାଂଅ । ଧଂବିଚ
ଟ୍ଟ୧ ପସାଭ୍ରୁଶ ॥ ଢସି — ଢାଛି ॥ ସାଭଃ — ଝିତ୍ରଃ

୧୦୭ ॥ ଢୟମ୍ଗାଂ ଚିତ୍ର ମ୍ରତ୍ୟାବି । ତ୧ଗାଂଚ
ଣ୍ଣ୍ଡ ତଷଭବି । ଝିତ୍ତାଂ ବଂଶୋଗ ଅଯବ୍ୟାବିଚ । ଭି
ଏାତ୍ରିବେଢେ ମଅସିଶିଣ ॥ ଭିଏାତ୍ରିଚ — ଧଷବିଚ ॥

୧୦୮ ॥ ଓଂଝ୍ୱୋଢ ଝୟତ୍ରୁ ଢୟମ୍ୟାଝି । ଜିତାଲ
ମଅତଃଝାତ୍ରିଶ୍ୟଅଢ । ତଭିବିଗ୍ରଛିସଭ୍ୟାଏ । ସ୍ତ୍ରୀଝଃ
ଶ୍ରୁଝ୍ୱଃତଏାଏ ॥ ଓଂଝ୍ୱଃ - ଝଶ ॥ ଛିସ୍ତ୍ରୁ - ମୟଂଗଶ

୧୦୯ ॥ ଚାଟ୍ଟଏାଧଶଃ ଅଯବ୍ଢ୧ଗଃ । ଓତଏାଧଶଃ
ସିଶତ୍ର । ଗ୍ୟଗଷଶୟମା ଟଧଝୋଃଝ୍ୱ । ମ୍ରାମଂଚଝଯ
ତାମ୍ରୁମଣ ॥ ଏ୧ଗଃ — ବୟମା — ଗ୍ରାଢ ॥

110 ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] — [illegible] ॥ [illegible] ॥

111 ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥

112 ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥

113 ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] - [illegible] - [illegible]

114 ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥

115 ॥ [illegible] - [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] — [illegible] ॥

116 ॥ [illegible] । [illegible]

ଲବଙ୍ଗ ତିରେ । ଗୁଞ୍ଜ୍ୟାଗେଲାବକ୍ରାଂ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ । କ୍ଷାର
ଧିର ପକ୍ଷ୍ୟାର ଟିକଣ ॥ ଲିଙ୍ଗ୍ୟାଗ — ନାଶନ ॥

୧୧୭ ॥ ଲିପିଙ୍ଗର ନାସି ଡୀଉଶ । ଓ ଜାଙ୍ଗର
ଉବେଶଲାଗେଶୀ । ଉଷଧିଙ୍ଗ ଭଷଣି ପକ୍ଷେଟେ । ମିଳାଗଅ
ଣାଭେର ଝିଙ୍କାପଗଳ ॥ ଖଞ୍ଚେ — ଶିଙ୍ଗାଟେ ॥

୧୧୮ ॥ ଧଭନାଷ୍ପିଂପକ୍ଷନ ତିଲ୍ଲ । ଶିଣ୍ଡୀ ନ ଶଅଷ୍ଟେଉଙ୍ଗ ଣି
ଲଗାଂ ଗିରାଗେଲାଗ୍ୟଭେର । ନାଷ୍ପିଣଲୁଙ୍ଗ ଶଶୀ ଗୋଗେର

୧୧୯ ॥ ଲଗାଟେଂ ପିତେମିଣଣିତେ । ଲ୍ଲଶଞ୍ଜ ଲାଷ୍ଟଙ୍ଗ ଏଷ
ଷଂଲଲ । ବକ୍ଷଧନ୍ଥ ତଶଣିଙ୍ଗ ଭେର । ଣଚଗେଲଂଗ୍ୟଷ
ଷଙ୍ଗ ଟି ॥ ବକ୍ଷଧନ୍ଥ — ଓଭୁପଖାଂଯାଣଷ ॥

୧୨୦ ॥ ଧଶଓଚ୍ଚ ଅଷ୍ଟଣଉଅଠିର । ଲାଙ୍ଗ ଉଆଶିଷ
ଟିଲେଶପ୍ରେ । ଣଣ୍ଟାନାଅଟେ ନାଷ୍ଟଭେଷଂଶୀ । ଚିଙ୍ଗାଂ
ଚିଙ୍ଗାଓ ଟାନାଟେଂ ॥ ଣଣ୍ଟା — ଚିଙ୍ଗ ॥

୧୨୧ ॥ ଓନାଚ୍ଚ ଯଗାଶଧଶଝିକ୍ଷ । ଲଲଯଉ୍ୟ ପ୍ରାଗୋଷ
ସିଟେ । ଶିଙ୍ଗ୍ୟଷକିଲାଟେଭଷଙ୍ଗାଶୀ । ଯାଙ୍ଗ ଲଚଣୀଣ୍ଡ ଖିକିଲଶ

୧୨୨ ॥ ଅଙ୍ଗ୍ୟଣ୍ଡଧଲିପିଟାନାଂ । ଝଶଞ୍ଜ ତିଂନାଷଯ୍ଣ ଡଷ
ଲଝି । ଶିଡଉଷଉଝିଙ୍ଗଚିଣ୍ଡ । ଓଣିଣାଶିଭଶତଷଲିନା ॥

୧୨୩ ॥ ପଶଭ୍ର ପଶଦ୍ଧ ଭେଶଗୋଷ୍ଟପିଙ୍ଗ ଲୋଣାଭେନାଲିଧଶଣୀ
ଟେ । ଅପିଷଙ୍ଗ୍ୟଶଲିଅଚଣାଭେଶ । ଝାପାଧଶଣିଙ୍ଗ ଡଚଗ୍ୟଧଟେ

୧୨୪ ॥ ଯଥେଚ୍ଛାଚାର ଯଥେଷ୍ଟ ଆଚରଣ କରେ । ଯଥେଷ୍ଟାଚାରୀ ଆଚରଣ କରେ ଆ-
ଧିପତି । ଧର୍ମାଧର୍ମ ନାଶ ନାହିଁ ପ୍ରାଣ । ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟ ନାହିଁ ସାଧନା

୧୨୫ ॥ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ବିଷୟ ନାହିଁ ଆଶ୍ରୟ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଲୋକ ଦର୍ଶନ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ । ଆତ୍ମା ପ୍ରମେୟ ଅପ୍ରମେୟ ରୂପ
ଲୋକ ସେ ପରମାର୍ଥ ଲୋକ ସେବନ ॥ ସେବନ — ମାର୍ଗ ପ୍ରାପ୍ତ ପରମ

୧୨୬ ॥ ସିଦ୍ଧି ତାହା ଭକ୍ତି ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ । ପାପ ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ
ଜୀବ ଜୀବନ । ଆତ୍ମା ଦେହ ଧର୍ମ ଶରୀର ଆତ୍ମା । ଧର୍ମ
ନାହିଁ ଜ୍ଞାନ ଆତ୍ମା ॥ ଧର୍ମ - ଲୋକ — ଶରୀର ॥

୧୨୭ ॥ ଲୋକ ବିଷୟ ସମ୍ପଦ । ଆତ୍ମା ଜୀବ ଦେହ
ମାୟା । ଯାହା ଆତ୍ମା ଜୀବନ ଜନ୍ମ । ଆତ୍ମା ଜୀବ
ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ପନ୍ନ ॥ ଜୀବ — ଆତ୍ମା ॥

୧୨୮ ॥ ଯଥା ଲୋକ ଲୋକ ଲୋକ । ନାଶ ନିଜ ନାଶ ଲୋକ
ନାଶ । ଲୋକ ଲୋକ ଲୋକ ଦର୍ଶନ । ସମ୍ପନ୍ନ
ଜ୍ଞାନ ପରମ ॥ ସମ୍ପନ୍ନ — ଧର୍ମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋକ

୧୨୯ ॥ ଆତ୍ମା ଦର୍ଶନ ପ୍ରକୃତି ପରମ ପ୍ରକୃତି ଲୋକ
ଲୋକ ଦର୍ଶନ ମାର୍ଗ । ଦର୍ଶନ ପ୍ରକୃତି ଜୀବ

୧୩୦ ॥ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭଗବାନ । ଶ୍ରୀଭଗବାନ
ଆତ୍ମା । ସର୍ବ ଭୂତ ନାହିଁ । ମାର୍ଗ
ଯଥେଷ୍ଟ ମାର୍ଗ ॥ ଶ୍ରୀଭଗବାନ — ଜଗଦୀଶ୍ୱର ॥

[illegible]

[illegible] ॥

[illegible] ॥

ஸௌராஷ்ட்ர தமிழ் தெலுங்கு டிப்பணி.

[illegible]	குறி	అంకు (అఙ్కు) - గురుతు
[illegible]	முளை	అంక్రొ (అఙ్కురొ) - మొలక
[illegible]	சட்டை	అంగ్రొ - చొక్కాయ
[illegible]	நுனி	అగ్ర - కొన
[illegible]	தீ - பிழை	అగు (అగ్గి) - నిప్పు - తప్పు
[illegible]	மளிகை	అపణ (అపణం) - మళిగె
[illegible]	வரி	ఆళి - పంక్తి (కట్టు)
[illegible]	விவகாரம்	ఉవా - వ్యవహారము
[illegible]	அரணி	ఇజ్జల్ - గన్నేరు
[illegible]	அணு	ఇస్నా - కొంచెము
[illegible]	படிப்பு	ఈగు - చదువు (కోరిక)
[illegible]	ஆமணக்கு	ఈరు - ఆముదపు విత్తనము
[illegible]	மேழி	ఈసు (ఈషా) - మేడి
[illegible]	கோணல்	ఉకా (వ్రకా) - వంకలు

[illegible]	தட்டு	ఉగు (ఉఘు) - తట్టు
[illegible]	ஆழுமில்லாத	ఉత్తె - లోతుగానిది
[illegible]	அத்தி	ఉంబ్రొ (ఉదుమ్బర) - మేడి
[illegible]	மூலை	ఉంబ్రొ (హలు మెబ్బి)- మూల
[illegible]	ஆந்தை	ఉలు - గూబ
[illegible]	கொள்ளி	ఉల్కల్ - కొరవి
[illegible]	கொழுவி	ఉప్లో (ఉపల్) - పాత్రము
[illegible]	வீண்	ఊతె - వృథా
[illegible]	உறவன்	ఊకు - చుట్టము
[illegible]	பசுமடி	ఊధొ - పొదుగు
[illegible]	ருஜிவு	ఋజు - శోధన
[illegible]	உண்மை	ఋతె - సత్యము
[illegible]	செவிடு	ఎడొ - చెవిటి
[illegible]	கலைமான்	ఏణు - దుప్పి
[illegible]	இதோ	ఏల - ఇదుగో
[illegible]	தீபத்தெண்	ఏరు - ఆముదము
[illegible]	ஸ்திரீ[ணெய்	ఒస్తు - ఆడది
[illegible]	இரகசியம்	ఓటు - రహస్యము
[illegible]	புற்று	ఔళి - పుట్ట

𑌕𑌚𑍍𑌛	ஊற்று [ச்சி	కచ్ఛ (కచ్ఛ) - ఊట
𑌕𑌰𑍍𑌪𑌰	கொட்டாங்கச்சி	కర్పు - చిప్ప
𑌕𑌰	காணிக்கை	కరం - కానుక
𑌕𑌾𑌲	காலம்	కాలు - కాలము
𑌕𑌿𑌂𑌶𑍁𑌕	புரசை	కిస్చు - మోదుగ
𑌕𑍀𑌟	அழுக்கு	కీటు - ముటికి
𑌕𑍋𑌟𑌰	பொளா	కుట్టొ (కోటర) - తొఱ్ఱ
𑌕𑍌𑌤𑍁𑌕	வேடிக்கை	కౌతు (కౌతుక) - వేడుక
𑌖𑌤𑌿	கருமான்	ఖతి - కరమలవాడు
𑌕𑍍𑌷𑍀𑌰	பொங்கல்	ఖీరు - పొంగలి
𑌕𑍍𑌷𑍀𑌰𑌸	சுன்னுகட்டி	ఖరసు - జున్ను
𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰	வயல்	ఖేతు (క్షేత్రు) - మడి
𑌕𑍍𑌷𑌾𑌰𑌿	குளம்	ఖారి - గుంట
𑌗𑌰𑌿𑌮𑌾	பெருமை	గరిమ - పెద్దఱికము
𑌗𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿	வண்டி	గడి (గంత్రి) - బండి
𑌗𑍋𑌧𑌿𑌕𑌾	உடும்பு	గోది (గోధికా) - ఉడుము
𑌗𑍋𑌷𑍍𑌠	மந்தை	గోష్టు - మంద
𑌗𑍋𑌪𑌾𑌲	இடையன்	గొళ్లొ (గోవాళ్ళ) - గొల్లడు
𑌘𑍁𑌷𑍍𑌟𑌿	வண்டி	ఘుష్టి - బండి

[illegible]	வியர்வை	ఘూరు (ఘర్మ) - చెమట
[illegible]	எற்றம்	చేటో - ఏతము
[illegible]	கட்டெறும்பு	చాటో - గండుచీమ
[illegible]	முத்திரை	చిహ్న - ముద్ర
[illegible]	கொடி	చీను - టెక్కెము
[illegible]	மூக்கணாண	ఘస్నో - ముక్కుద్దము
[illegible]	பிறவி [டி	ఛాంకి - పుట్టుక
[illegible]	லாந்தற்	ఛిరక్ - లాంతరు
[illegible]	நிழல்	ఛాంయొం - నీడ
[illegible]	முதுமை	జాఱు - యౌవనము
[illegible]	வெள்ளம்	ఝురి - వెల్లువ
[illegible]	தோட்டம்	ఝీను - తోట
[illegible]	அட்டை	ఝుల్ (జలూక) - జలగ
[illegible]	உறை	టీకొ - అర్థము
[illegible]	முறை	తది - వంతు - వరస
[illegible]	கப்பல்	తారు - వాడ
[illegible]	அதிகாரம்	త్రాణి - అధికారము
[illegible]	கரை	తీరు - గట్టు
[illegible]	சில்லறை	థుటా (థుటా) - చిల్లర

[illegible]	திறம்	థిరఢా - స్థిరము
[illegible]	தாதி	దరి - దాది
[illegible]	அடிமை	దరుఢా - బానిస
[illegible]	வேலைக்காரி	దరుఁఢా - తొత్తు
[illegible]	முதுமை	దుక్వొ - ముదిమి
[illegible]	முத்தல்	దుగ్ఢో - ముదురు
[illegible]	கடை	దూగు - అంగడి
[illegible]	மூட்டை [று	ధురి - మూట
[illegible]	தொண்ணூறு	నవతు (నౌతు)- తొంబది
[illegible]	தராசு	నరచి(నరజి నరాచి)-త్రాసు
[illegible]	அடக்கம்	నమ్రి (నమ్బ్రి)-అణకువ
[illegible]	நாணயம்	నాకు - నాణ్యము
[illegible]	அழிவு	నాస్తు - చేటు
[illegible]	தொட்டி	నిపణ - తొట్టి
[illegible]	ஆழம்	నిమ్మొ - లోతు
[illegible]	கூண்டு	నీడొ - పక్షిగూడు
[illegible]	உறவன்	నూగు - చుట్టము
[illegible]	சரியாய்	నూణ - సరిగా
[illegible]	சேறு	పంకు - బురద

[illegible]	பிரயாணி	ప్రాంతు - పాంథుడు
[illegible]	கோள்	పిస్నా - కొండెము
[illegible]	இறகு	పిచ్ఛొ (పిచ్ఛుటొ) - రెక్క
[illegible]	புஸ்தகம்	పొతి - పుస్తకము
[illegible]	நுரை	ఫేను - నురుగు
[illegible]	முதல்-	హైలొ (పహిలొ) - మొదటి
[illegible]	சுமை-	భరొ - మోపు
[illegible]	கரடி	భాలు - ఎలుగొడ్డు
[illegible]	ஊழியன்	భిడె - పనివాడు
[illegible]	ஒட்டகம்	భోలి - ఒంటె - లొటపిట
[illegible]	பொய்	మిథ్థా (మిథ్య) - అబద్ధము
[illegible]	வேட்டை	మిగు (మృగ్య) - వేట
[illegible]	கண்ணாடி	ముకొరి (ముకురొ) - అద్దము
[illegible]	கன்னி வித	రడ్వి - కన్యవిధవరాలు
[illegible]	விதவை	(రాడొ - విధవరాలు
[illegible]	சிற்றின்பம்	లస్సి (లాసు) - అల్పసుఖము
[illegible]	பற்றுவரவு	లిందు - ఖాత
[illegible]	சீவின இறகு	లిక్ఖొ - కలము
[illegible]	துணி	లుగ్డొ - బట్ట

[illegible]	கத்திரிக்கோ	ఖండ్రా - కత్తెర
[illegible]	பேருசை[ல்	లూపు - అత్యాశ
[illegible]	வணக்கும்	వెంగు - వరకు
[illegible]	மதிப்பு	లె కాసు - మతింపు
[illegible]	ஆசான்	వడ్డి - ఒజ్జ
[illegible]	கைதி	వంది - ఖైది
[illegible]	மலடு	వంద (వంధ్యా) - గొడ్డు
[illegible]	தணல்	వింగళ్ - నిప్పుగలబొగ్గు
[illegible]	நூறு	శంబు - వంద (నూఱు)
[illegible]	கிளை	శాఖా (సాగా) - కొమ్మ
[illegible]	கொம்பு	శింగు - కొమ్ము
[illegible]	உழைப்பு	శిల్మొ - శ్రమ
[illegible]	மீதிசாதம்	శింజెమణ - శేషాన్నము
[illegible]	மாசு	శిన్ను - భ్రష్ట
[illegible]	படி	శిళి (శీడి) - మెట్టు
[illegible]	ஏணி	సటా - నిచ్చెన
[illegible]	எழுபது	సత్తరు (శీరు) డెబ్బది
[illegible]	சொள்ளு	సిణి (సృణి) - జొల్లు
[illegible]	செல்வம்	సిరి (శ్రీ) - సంపద

ꢱꢷꢬꢀ	எழுபதும் கலப்பை	సీరు (సీరాం). సా గేలు-డెబ్బది
ꢱꢸꢬꢶ	கத்தி	సురి (ఛురికా) కత్తి
ꢱꢹꢥꢸ	மகன்	సూను (సూనుః) - కొడుకు
ꢱꣂꢮꢸ	நூறு	సోవు (శంబు) నూఱు (వంద)
ꢲꢵꢬꢶꢠ	மான்	హారిణ (హరిణో) జింక
ꢲꢵꢪꢸ	மித்தை	హాము (హర్మ్య) - మిద్దె
ꢲꢶꢨ꣄ꢞꢵ	அடி தூரம்	హిబ్డా - అడుగుదూరము
ꢲꢶꢀꢨ꣄ꢫꢵ	பனிக்கட்டி	హింబ్యా - మంచుగడ్డ
ꢲꢷꢬꣁ	ஊருணி	హిరో (హిరి) - నడబావి
ꢲꢶꢬꢠ	தங்கம்	హిరణ (హిరణ్యో) - బంగారు
ꢲꢶꢱ꣄ꢭꣁ	கணக்கன்	హిస్లో (హిసులో) - కర్ణము
ꢲꢷꢒꢸ	கொக்கி	హీకు - కొలికి
ꢲꢷꢱꢸ	கணக்கு	హీసు - లెక్క (హాషణము)
ꢲꢸꢬꢶ	பள்ளிகூடம்	హురి - పళ్లెకూటము (బడి)
ꢲꣁꢡꣁ	அங்கலாய்ப்	హొతొ - చింత (దుఃఖము)
ꢲꢿꢒꢸ	மாற்றல் [4	హేకు - మార్పు
ꢲꣁꢣ꣄ꢬꢶ	அறை	హొద్రి - గది
ꢲꢵꢬꢸ	ஆவல்	హవారు - శ్రద్ధ (కనికరము)

పీఠికా.

శ్రీమహాభారతాదినుం శేత్తిసా ఢెద్దము ఖ్యశ్లోకుణ్ ఖడీణ్ సీతిశంబుమెనే ఏపాతిం శంబు శ్లోకునకుడ్ప్రాల్ లికిటణ్రియొశి। ఎమొ సౌరాష్ట్రభాషాశైలికఅనుసరిణ్ శేత్తిసాఖటిణ్ వత్రాను వివరిణ్రియొశి। ఏన్హాత్తా పాఠాన్తరశ్లోకునుకు తెత్తేటుసూచనా దెక్కడీణ్రియొశి — పల్లిని హింసాకోణ్జన్లణ్ - పల్ని వేదనాకోణ్జల్లణ్ - సూవువేదనా ఇత్యాదిణ్॥ సౌరాష్ట్రభాషరుసీతిశంబు ద్రవిడాంధ్రలిపీనుం కిని టిప్పణిణ్సెంతోశ్రీయుత మధురానగరి సౌరాష్ట్రవిద్యాగోష్ఠిలెంతో మధ్యరాజపురిం ,, కళాపూర్ణోదయము ,, మెనేనిమ్మహాజణవార్సు సహస్రునావుసోపుం మడెశి॥

తో - ము - రామరాజు
సౌరాష్ట్రపుస్తకుణ
మింకాన్లెరు ॥

శ్రీరస్తు

సౌరాష్ట్రభాషరునీతిశంబు.

౧ ॥ శ్రీమన్నారాయణావన్నా। వందిఙ్ లిక్కు-
సు దీసిరిఙ్ । జుడ త్రిస్తాయిఙ్గత్రైజ్యా । సౌరాష్ట్రనీతి
శంబునుఙ్ ॥ శ్రీమత్ = దయతో, నారాయణాఃన్నా
దీనులను కాపాడునట్టి దేవునికొఱకు, వందిఙ్ = న
మస్కరించి, దీసిరిఙ్ = త్రివర్గమోక్షములైన రెండు
విధసంపదలను, ఇగత్రైజ్యా = చదివేవారికి, నుఙ్
నిశ్చయముగా, జుడ త్రిస్తా = కలుగునట్లు, సౌరా
ష్ట్రనీతిశంబు = సౌరాష్ట్రభాషయందునీతిశతక
మును, లిక్కుసు = వ్రాయుచున్నాను.

౨ ॥ లోకుంగోవ్ళ్యాసాకఙ్ ద్యేవు। లైడోఖిళ్ళ్యా
నరక్ష్యేను । భక్తునుక్మతిమెగ్గేసు । రక్షులొన్నాతెక
హోత్రైను ॥ లోకుం = లోకములో, ద్యేవు = దే
వుడు, గోవ్ళ్యాసాకఙ్ = గొల్లడువలె, రక్ష్యేను =
నరులనురక్షించుటకు, లైడో (లగ్డో) = కట్టను,
ఖిళ్ళ్యాన = తీసుకొనిరాడు, మెగ్ (మెగి) = ఐనను,
భక్తునుక్ = తన్నునమ్మినవార్లకు, మతి = బుద్ధిని
దేసు = ఇచ్చుచున్నాడు, తెకహోల్ = ఆబుద్ధిచేత,

తేను = వారు, రక్షులాఁ = జీవించుకొనవలెను.

౩ ॥ దైవత్తనొణ్టొ యోస్ఫుర్నా । మెనిక్యత్తఁ మిళిఁహోనా । దియ్యొమిళ్నాత్తొ కాంపుసొఁ । సెనాన కైపూర్తిసత్తము ॥ సత్తమ = ఓశ్రేష్ఠుడా, దైవత్తఁ = అదృష్టము, ఒణ్టొయొసీ = ఒకటే, ఫుర్నా = చాలదు, మెనిక్యత్తఁ = పురుషయత్నము, మిళిఁ = చేరి, హోనొ = ఉండవలెను, దియ్యొ దైవ పురుషయత్నములైన రెండును, మిళ్నాత్తొ చేరక, కాం = కార్యము, అసొఁ = అంతయు, కై = ఏదియు, పూర్తిసెనాన = ఈడేరదు.

౪ ॥ దైవత్తనవినష్టొసుం । మిళ్లై మెనిసుదిఁస దొ । హట్వొలిఁ గోమెనిక్యత్తఁ । కెగ్లసుఁకరె హెనాస్తిసొ ॥ సుదిఁ = పండితులు, కరె = కార్యము,

౫ ॥ దైవత్తఁ బీసొకఁ మెనొ్న । మెనిక్యత్తఁ భుణ్ణీసొకఁ । భుణ్ణీఁ బీఁ మిళేత్న హెనాస్వస్యొ । దియ్యొ మిళ్నాత్తొ సెనానకై ॥ సస్యొ = పంట, బీ = విత్తనము

౬ ॥ దైవత్తఁ దేనఘోళసొఁ । మెనిక్యత్తఁ సొండేత్సదొ । బీనీ త్తొఁ భుణ్ణిగోస్తొసు । బీ ఘల్నా

త్రోహాఁ డైకిసో ॥ దైవత్రన్ = అదృష్టము.

౭ ॥ భీగుమైనా త్రోహిలా ఇందూఁరి । అపుల్నిం లే త్రోఁకఁమిళే । భజ్జీఖ్ఞాఁవే ఏమ్నళ్ । ఘేనంశే తే జ్ఞోఖొబ్బికు ॥ కిల్లా = శ్రమము, నిమ్మళ్ = సుఖము.

౮ ॥ భీగమైవాఁ త్రపుఘ్లోమ్యొ । భజ్జితీ ఖై జివే త్సర । సెజ్జఘురు జైరుఁ మెన్నిఁ । కిషే త్రాఁమాను జైతెకో ॥ ఉజ్జైఁ = ఉత్కృష్టమైన భోజనము.

౯ ॥ వేదుఁ సరినిశాస్త్రాదిఁ । తీరునుంబుణ్ణె గోళునుం । హూరజా సెత్తు త్రాను । సమాఁ కీహ్నానకీకిసో ॥ గోళునుం = అన్నిగోళములలో.

౧౦ ॥ శంహీర్నుకుహిరోస్లాని । శంహిరా క్రొత్తూస్బర । శంయాగునుబ్బెటోస్లాని । శం టూనుక్నెబూస్బర ॥ శం = శంబు, సాం = సూఉ.

౧౧ ॥ ససరశ్వక్రీతుఁజోగుం । సెత్తుదుస్సొరి ధోడాంథోఁఽఁ । జోగేత్సర్ఘుడాయాఁగఁ । హ శ్యహిబా స్సెత్తుసొమ్నరూ ॥ సెత్తు = సత్యము.

౧౨ ॥ సెత్తుక్నమాఁ ధౌరుంజుణ్ణ । సెత్తుసొ మ్నరు శ్రేష్ఠహనీ । సెతుహీనుంభోవపాపుఁ । స్సె

త్తుశేత్తెకో శేగంఙ్ ॥ గరఙ్ = పెద్దటీకము.

౧౩ ॥ సెత్తుచొక్కడ్తెనూస్థిగ్లఙ్ । సెత్తుశా
శ్వతదానెమొ । సెత్తుభ్లెనమస్కారు । సెత్తునీతి
కుమార్గునూ॥ నమస్కారు= మర్యాద =వందనము

౧౪ ॥ షైలాంధెరుంమ్హొజారాస్తి । సెత్లోల్లో
కాశొధీనమీ । సదానుసరినేరీతిఙ్ । చల్నాశేవిధి
ధానుకూ ॥ విధిధానుకు = భగవదాజ్ఞచొప్పన

౧౫ ॥ కోనప్లాసాపదాంమెళ్ళి । ధెరుంసా
క్షాత్రాహ్వాసుకీ । ధర్మిష్టినుంతెసాక్షిష్ట । జీవుఙ్ఫు
న్నుగుప్పెవిద్దె॥ విద్దె=మరలఇచ్చుచు, గుప్పె కాచును.

౧౬ ॥ ఇజ్యాస్వ్యాయనాదానంగుఙ్ తొపస్సెత్తు
ధిటాసవఙ్ । నిరాశొమెనిరాత్రీతిఙ్ । ధెరుముఙ్
జన్లిల్లసుఙ్॥ ధిటా(ధృతి)=తెంపు, సవఙ్=ఓర్పు

౧౭ ॥ ధర్మిష్టిఙ్ సెత్తుకిఙ్నైతొ । భళ్శేష్టధె
రుంమెనఙ్ । ఒడ్ల్యానెకోశిగొస్సంగఙ్। వేదుంసం
గవిధిఙ్ మెః॥ నైతొ=న్యాయము, ఒళ్డుఙ్=పెద్దలు

౧౮ ॥ ధెరుంజనెత్తెనాస్త్రాజ్ఞొ । మూర్ఖుఖొ
బ్బికునాస్తికొ। సంసారుతెంతధిల్లాశొ। మొన్నుం

గోషాలప్సొ మొచ్చరు ॥ మొచ్చరు = మాత్సర్యము.

౧౯ ॥ ముష్నొ మెన్తధరంహాను । హ్మోట్లొషి
మెన్నిహంకృతి। అలస్యాగో ధరుంనుట్న । వెరుల
జ్ఞానుమెహాసెమొ ॥ హంకృతి = గర్వము.

౨౦ ॥ థిర్పణ మెంత ధరుంచొల్ని । ధీరప్పణ
మెన్తహుజ్జితొ । బుణ్ణిమెన్తమనోశుద్ధి । దాణ మెన్త
జీవ్రనుక్స్మని ॥ థిర్పణ= స్థిరత్వము, పుని = శుద్ధి

౨౧ ॥ ప్రియవాదీశిలోక్సిత్రు। ముర్సు నారూశి
ఖాణులొ । ఫంజ్గుల్నారూశిసొఖ్యావి। ధర్మిశిమొ
క్షగామినా ॥ ముక్స్= ముందాలోచనగల

౨౨ ॥ కుళ్టొ ఇస్నొ హెంయోత్నొళ్ళి ॥ ఇస్తోఝా
డస్కామూళ్తిర । జళ్తైకితిసొలూబ్దొకు । ధరుం
కిణథణ నసైకసీ ॥ కుళ్టొ = తొట్టి, అగ్ = నిప్పు

౨౩ ॥ పాణ్డవాహింస్తొ దాణశాంత । తొప
స్సెత్రుమెనేకకెరణ । సక్కా కెరణలెజ్ఞ యేధల్లె । ధ
రుంశేత్రెబ్జెయంమెనణ ॥ కరెణ = క్రియలు.

౨౪ ॥ కీర్తిసొణ్ణొకొఖల్ళెష్టు । కీర్తిరతీశఖొ
బ్బిశ కీర్తిస్నిత్తెనొదాణిద్రు । కిరిశ కిక్తషొ

౭౫ ॥ దయాళుప్పఽ గ్రిహావే త్తైజోఁ । పాపున స్కౕసాడిఽ ధమ్మై । ఒకన్లెంగాశికాంతేయా । దుష్ట రెఽ హిలానసత్కౕరెఽ ॥ ఒకత్ (ఒగతు) = వ్రతము

౭౬ ॥ గోసోఁనపులుశిష్యాకు । శిక్కౕడేత స్కౕసాధనా । గోభూహిరణ్యదానాఽ । దిమే ఘోళునవై తెకో ॥ అపులు=తన, ఘోళు = ఫలము,

౭౭ ॥ దాంతుఽ ముఖ్య ధెరుం వెనొౢ । దాఽ కీర్తిన్ముఖ్య కారణో । సెత్తుస్వా కన్ముఖ్య సోపానా శిలెస్సెఖ్యాకన్ముఖ్యసాధనా॥ స్వాడు=దుడ్డు చేర్చుటకు

౭౮ ॥ గోభూవిద్యాధినూ దానుఽ । ఓకో కఽ హైన్న హామొటహానా । ఎమాకోఁఽ దాఽ దియేత్సో ళ్ళి । పజెఘోళుఽ మిళ్లైసనిం॥ సనిం=తలచునంతలో

౭౯ ॥ అసూయొదిజ డైభాగ్గి । వక్లొలొకాసు నైతెకో । ధఽ మాజడ్డవడైమైత్రి । ఈగుత్తైౕనీ స్పరాక్తురుఽ ॥ అసూయొ= కడుపుమంట, వక్లొ వెగిలితనము, మాజడ్ = క్రొవ్వు, ఈగు = చదువు, ఉత్తైౕ = నశింపజేయును, నీసు = గురుదేవత మొదలయినవిషయములో మర్యాదహీనత్వము

పరాక్ = అవ్వ, తురుఙ్ = పనికిమాలినపసులలో
జాగ్రత. సిరి =సంపద -శ్రీశబ్దభవరూపాన్తరము

౩౦ ॥ ధనవైజాయికోనోత్తీ । చౌకట-డ్యాచ్చత్లే
తనైసిరి । ధిల్లచాలన్నకై భాగ్గి । హాళింస్తొణ్ణోళి
దుషట-రేఙ్ ॥ భాగ్గి = భాగ్యము = ఐశ్వర్యము

౩౧ ॥ ధనిహ్నానాజియే త్మళ్ళి । చౌకడ్యాచలుం
చ లేత్తని । సద్వృత్తింహ్నిత్తైనాస్టైడ్లి । హాళింర
తుశులాన్నయేయతిఙ్ ॥ యతిఙ్ = యత్నించి.

౩౨ ॥ లోభిక స్దర్గణ్ణుకైజుణ్ణ । ఆశహాఞ్భళిపా
పవై । సెత్తుశేత్రైటతోఃస్లాని। విద్యాశేత్రైటులా
సిరల్ ॥ రల్ = మూలధనము (రైశబ్దభవము)

౩౩ ॥ సంసారుజిహ్నరైజాణో । లౌకుమేచా
ర్యాహ్నాధిరఙ్ । ఢుంకిఙ్కిత్రిశేఖెట్బి । సన్మార్గుం
డయ్యొఖళ్ళ్యవై ॥ రై =ఐశ్వర్యము, ధిరఙ్ స్థిరము

౩౪ ॥ ధనిస్సతుట-లివిద్యావి । కత్లో-స్లోనిరా
మయొ । వాగ్మిశాస్త్రిమహాసూరి । జ్ఞానిరూపిస
నాతనా ॥ ధనీళి = ధనవంతుడే, కత్లుళి = నం
చికులస్థుడు, విద్యావి-విద్యావంతుడు, కత్లో-వేద

సారము తెలిశినవాడు, నిర్లో=న్యాయాధిపతి, నిరా
మయొ =పాపములేనివాడు, వాగ్మి=మాటలలో
సమర్థుడు, సూరి = పండితుడు, జ్ఞాని = తెలివి
గలవాడు, సనాతనో =నిత్యజీవుడు, భగవంతుడు

౩౫ ॥ లాసుమిగుసదాఖేళు। హెనియేచార్యో
లూప్త్రాకఁ । లేతన్త్ర్యామేశివ్యాకూలుఁ । ఏలున్తై
ధనోకిఁ గరఁ ॥ లాసు = స్త్రీలౌల్యము, మిగు =
వేటాడుట. ఖేళు = జూదమాడుట, హెని = కల్లు
త్రాగుట, లూప్త్రాకఁ =అత్యాశగల్ల, ధనో- ధనము

౩౬ ॥ భుఙ్గొస్నమ్మర్మాయిహెహాశ్చ్రిష్ఠు, అకా
సొమ్మరుబోగురు। వరసొమ్మరు మొఁ ఓస్సా। అసిర
సొమ్మర్వైకుల్భరో॥ భుఙ్ =భూమి, మొఁ =మనసు

౩౭ ॥ మాయిక్సమూనుకోనర్గ్లఁ। మాయిక్స
మానుకోఁ ర్హ్వకఁ । మాయిక్సమానుకోఁ హెం
డ్వఁ । మాయిక్సమానుకోఁ హితఁ ॥

౩౮ ॥ బాప్పూస్నిన్నుతెనాగ్వొరు। బాపు స్తొ
పసుసర్వదా । బాపూస్త్రప్తిహెం మేతసాఁ।
దేవతానశ్మిగోత్రప్యఁ॥ త్రప్యఁ=సంతోషింతురు

౩౯ ॥ ఘేరుంజనౌత్తిపా శ్రేష్ఠా । గురుపత్త్రోస
దాబుజు । గురునుంగురుకోఁ శ్రేష్టు । మాయ్వి
నాకొన్సిన్నీకరూ ॥ గురు = జ్ఞానబోధకుడు.

౪౦ ॥ మాయీంబాపునుపత్తానుం । న్రీకేఁ తె
నుతుష త్తిసా । చల్లినిం మొన్నుగా క్లాత్రో । చల్నారి
తోఁ తెనాస్చటో ॥ చల్లినిం = నడవడికయందు.

౪౧ ॥ అ బానుకు ఖోన్బికు । చోకడ్సో
స్నుథోఁ సదా । చోకడ్బల్లత్తెనాస్పుతు । వం
చ్లొన్హొశితెనాస్గుణ॥ వంచ్లో=వస్త్రలో- వంచకుడు

౪౨ ॥ మాయికాప కుశుశూషా । తిన్దునా
త్రోపదాకెసొ । యికసొమ్మన్మహోనర్సు । దున్సో
నైఙ్ణొాస్తుర్రిం ॥ తిన్దు త్రో = ఏమారక

౪౩ ॥ ఝూడ్తోఁ పాళ్లొగోపాళ్ళ । దేట్రో
కఁ వాఘ్ల్నిరై । క్లిశత్తైశాతపుల్బపు । ఔటా
కొన్లెణ్ణ ముడత్తిసా॥ శిగై = గాలిను, క్లిశేత్ - పిశికినను

౪౪ ॥ గురును వన్దినర్చైతి । ఆయుభాగ్గియశా
న్నితై । పాలొండేఁ కరొన్నెమర్యాదో । తెజఁ
సునన్సై దానపుఁ ॥ సునన్సై = సేవింపవలెను.

౪౫ ॥ గుళ్ళైవత్తొ కెఱైద్రోహీ। మొనుష్యనీనా
జిమ్మెత్తెళ్ళొ । హీతె సంగుల్నైవికుల్న। ర్హాత్తవత్తొ
భరాడః॥ ర్హాత్త = కలిగిన,

౪౬ ॥ శతూర్గసద్గుణ్ణుమెన్నాయి । గురూదుర్గ
ణ్ణుమెళ్ళిని । హరిలింజటాకుశిష్యాకు । హీతన్సం
గనొఖొబ్బికరూ॥ హీతుః = కుశలముగల్గేబోధనలు

౪౭ ॥ ఫురోహీతాకు హెూతాకు । దొవ్రాకు
గురుకూసదా । జొమానెఁరేతిషల్గానుం । శిడః
జాత్తెజెలుఁహీడో॥ హీడో = దరిద్రుడు- రాక్షసుడు

౪౮ ॥ అస్కిఁతె జొఁవిధింమెళ్ళి। శాపనాను
కుశాంతిశే। మాయి. శాపనహెూరొతాం । శము
లఃశొమ్మిమార్గుస్నీ ॥ శాంతి = పరిహారము.

౪౯ ॥ హెూరొంటునొమెసేపొంక్షొ । ధీల్లచా
లుఁలహీనునుం। శేత్రిసాంపాతః శెంగు। హెం
యుఖానకిసాంతెదిం ॥ శెంగు = తోడు.

౫౦ ॥ రాక్ష్నన్మ్యకుహః త్రైదై । రాకొ
మాః శేత్రనైకిసీ । రాక్ష్నాళుఁశిని సొం । రాక్ష
నైకశొట్టిమూ ॥ నశిని = నాశము. = చెప్ప

౫౧ ॥ విద్యోర్హ శ్రద్ధాళో సైకో। సెత్ర్హాత్ర
తో పస్నొవ । అశభళ్ళ థో వేత్తుఃఖు । నిరాశో భళి
నిమ్మళొ ॥ నిమ్మళొ = సౌఖ్యము, (నిర్మలశబ్ధము)

౫౨ ॥ సుఖంకిజ్జై పజేత్విద్యో । విద్యొ జుణ్ణ పజే
త్సుఖు । సుఖంకిఁ విద్యోకిఁ కన్నా । సుజైకో నతిదీ
ముకే ॥ కన్నా = కోరగా, జుణ్ణ = చిక్కదు.

౫౩ ॥ అరే గంధర్వ్యగో సైకి । వేదవేదాంగు
సుంర్హిమొ। సౌరుఁ శైలునా త్రేటుం। వేదవావృఁ
మెనా సెమొ ॥ సౌరుఁ = సారాంశములు,

౫౪ ॥ ధని నిర్ధని సేలోకుం । నిష్ఠాధానుక్ర
తేసొకఁ । దెకొఁయినీతిక్రైజుణ్ణ। నితి చల్నొరు
నిస్నొశే ॥ సొకఁ = వలె, ఇస్నొ = కొంతగా

౫౫ ॥ రాజేంద్రా మాజడుఁ వత్రో । ఖటిఁ
పిస్నొ సదా మిథేఁ । చరూబోలుఁ సదా సొడి ।
వాగ్దోకుఁ తేత నైహినల్ ॥ హినల్ = నరకము, పిస్నొ
కొండెము, (చాడి) మిథేన్ = ముఖస్తుతి = మిథ్యోప
చారము, వాగ్దోకున్ = వాగ్దోషములు,

౫౬ ॥ దయాళు ప్సఁ మె సేవస్తు । గుణ్ణునుంభ

ళిమ్మొట్టమొ । దాతృప్పణ్ లేత నైకీర్తి । దియ్యొమో
క్షుకుసాధనో॥ దాతృప్పణ్ = దానమిచ్చేస్వభావము

౫౭ ॥ కొట్టింపిసాణ్ హెంమేత్మెళ్ళి । మేగుం
పనికుభిణ్డిలి । తళాతీరుకటణ్ జాణ్‌కీ । ధమాధాము
రుకాంసోడీ ॥ భిణ్డిలి = నమ్ముకొని, తీరు = గట్టు

౫౮ ॥ సతాంసత్కరివిస్నారు । ప్రతిజ్ఞొహి
ణ్టునారేను । మిత్రుకామునుకెర్నాత్తో । ఋణా
రిస్కోశినీచును ॥ విస్నారు=మరచినవాడు, హిం
టునాయ = తప్పినవాడు, నీచను = అప్పులు.

౫౯ ॥ కెర్నాశేత్త్రక్రియానసిక । మొన్నుంనూ
న్సనిధుడ్డిలి । ఫల్లాంసదసుమంతైలి । జిగ్నాకా
ముణ్ శెణంభళ్ళే॥ ధుడ్డిలి=ధృడపరచుకొని,నూన్-సరి

౬౦ ॥ తూపుభాన్నొసాణ్ బైలెణ్ । వింగళ్ళల్లి
మెనికొన్సెకణ్ । తవైజాణ్టెణ్ తేలాతాం । హాలిం
ర్హావ్వానవోటునుం ॥ వింగళ్ =నిప్పుగలబాగు,

౬౧ ॥ ఒణ్టెమ్ముళింమిళావేళుణ్ । కెర్వాన
యజ్ఞశెంతతీ । కౌరివైరిఫులేరడ్వి । పరస్త్రీచో
ఢ్డాచుంగుడో ॥ కౌరి = స్వభావదుష్టుడు,

౬౨ ॥ జెలుంతొకనవేఖాళీఁ । ఓదార్యాశ్రొ్యాగితుకారఁ । సాఁధరేత్తెమ్మిమోలౌన । క్రైసోస్సైకానొమణీస్మణె॥ కురఁ = కవనము, జెలుం-ప్రుట్టుక

౬౩ ॥ విద్యాపిశిల్పొంకోఁ జనొన్గ । యను రెకతికోఁ జనఁ । పల్లినిహీంసొకోఁ జన్లఁ । జన్నైకీవన్దైగోసనిం ॥ వండె=గొడ్డురాలు, పల్లిని ప్రసవ

౬౪ ॥ రూపుప్రష్టిపరాపాటి । హ్రత్తగోత్రముజిన్మెళ్లొ । విద్యాహీత్తొసభాంజుల్న । కిన్సుపుల్సన్గసొక్కాని ॥ కిస్సు = మోదుగ.

౬౫ ॥ దుర్బళు క్దత్తిసాదాను । పుష్కధారొచొకడ్నని । అనాదిమొడొహెట్టయిన్గ । కాన్తేయాశ్రీనులేతన్నై ॥ శ్రీను = సంపదలు, (కలిమి)

౬౬ ॥ కోఁ దేశింకొన్నిమర్యాదొ । పిరేవ్రాకుధనీపని । విద్యావాధ్యుసనింస్హీకీ । తేటొన్డిఁ జేణ్ణశేఘుతిం ॥ ఊకు = బంధువు, (చుట్టము)

౬౭ ॥ శిన్నుబైల్పిస్నసింగాతి । హాజ్కృణిం శేత్తిపాభడె । నమ్నాపుశేత్తిసొఘురు । సొడిఁ ఝానాజిమేతొన్మరఁ ॥ శిన్న = జార.

౬౮ ॥ భోదిరిణ హిస్లాగంప్నారు । దుర్బళ్ భిగరెచార్జను । ఖొబ్బ ఖేబ్బ మగణ గోశి । హన్ని వుణ ఝుల్యాకణ ఝురణ ॥ హిస్లా = కరణీకుడు. గంప్నారు = గ్రామాధికారి, ఝుల్ = జలక.

౬౯ ॥ ఖెబ్బికోకణ వేళుకోణ వల్తొ । ఖెబ్బిత్కే వత్తొ లేతని । దువ్నా కెర్నాత్తొపోణ్నాత్తొ । కెర్ త్తై కీకోణ తెనాస్గరీ ॥ గరీ = ధన్యుడు.

౭౦ ॥ హెూంబాళుగర్భిణీధారో । గురుదేవు పలత్రజో । దావ్రాయక్షామికొజోకతీ । డెక్ని శేకరొహాత్సర॥కరొ = కానుక, హెూం = అగ్ని

౭౧ ॥ జీస్లెంతగోమిళ్లైభాగ్గి । జీస్లెంతసోవ్రా సింగతి । జీస్లెంత శెజటళుణ ప్రాప్తి । జీస్లెంత జె డసుణ మొరి ॥ సోవ్రా = బంధువు, (చుట్టము)

౭౨ ॥ హన్నాకిసొమిళ్లై మెన్త । నరెళుంమిళ్ల పణసొకణ । జాత్తెబ్బకిసొమెంత్తైకొ । ఐస్తుఖెత కెకొవ్టసొకణ ॥

౭౩ ॥ పిల్లమైత్రిసదాహెూన । హేతుస్హీనా త్తొహాస్నాకణ । స్త్రీణ శెంతతొణతొణ్యాన । దు

ష్టమైత్రిస దాసౌం హా॥ తౌణతౌ హ్వాన=సృధామాంట లాడరాదు.

౭౪ ॥ లోక్చాల్ధాక్నంకులాజ్నీతి । దకు నేసో యొకోనుము । స్హ్లీకీతేకసరాలించుకె । వత్రౌత్రిహ్వా సఖౌబ్బికు ॥ నంకు = నాశ్యము, లిస్ధు = ఖాంత.

౭౫ ॥ విన్చుక్వికుట్సదాపూ్రాసుం । మ్హా క్ధౌస్చా మ్నవికు్ట శే । సాపుర్దాతుంర్హ్లి యేస్వికుట్ । దుష్ట కాజ్గిసౌట్ విక్ట్న ॥ విన్భు = తేలు, విక్చు = విషము

౭౬ ॥ పౌతినుం శేత్రిసాంనిద్యో । పరుపాతుం ర్హి మేత్రిపా । హాన్హో షజెమె నేవేంగుం । మగేత్మి ళ్నమెళాతుకు ॥ పౌతి = పుస్తకము, హాన్హో = రహక

౭౭ ॥ మ్హు డాకున్మెవనపుల్ఘొమ్నె । అప్రల్గానున్ర ప్రభుకున్నవకె । అపుర్ధేశింరజాకున్నప్లకె । విద్యావిక సిట్ తేటున్న కె ॥ నువన్ = మెచ్చుదురు, రజౌ = రాజు

౭౮ ॥ ధుర్జనాంనదుమూరనోన్హ । భోవే విద్యాకె జనేత్నెళౌ । సాపుకున్బాసుకె షులేత్నెళ్ల । కొంజ్హౌత్రి ధాకుత్తైనకీ ॥ భోవే = బహు, బూసుకె = సొమ్ములు, (భూషాశబ్దభవము) సాపు = సర్పము (పాము).

౪౯ ॥ రీణ్ణేహ్రక్కోక్ప్రెరుళిన్నాక్రైౘ । దెళ్ళిక్రెదు
క్ప్రెశిజ్ఞెమక్ । ఫుల్లొదిథొవెఘత్మన్నిక్ । జీవక్గో
సష్టకష్టనుం ॥ దుక్ప్రె = ముసలితనము.

౫౦ ॥ దరివాహానవ్యాక్రైన్నుౘ । రస్తురైసూక్
సరావళి । ఫుల్లొదిథోప్లిమొరీతిం । వసక్గోస
ష్టభోగునుం ॥ దరి = దాది, సరావళి-పరివారము

౫౧ ॥ లోకుంపన్యాజనుస్ప్రెఫుక్ । మాయి
న్నెళ్లితెనుస్నెవ । జెనెత్రెక్గునుఘుల్యారు । వద్ది
ధాక్రాత్రోగాజ్ఞళిక్ ॥ వద్ది = ఉపాధ్యాయుడు

౫౨ ॥ రీణనేబాపుహూశ్నత్రు । హీననేమా
యిశత్రున । రూపస్సిత్రెమొబైల్నత్రు । విద్యాహీక్
బెటోశత్రున ॥ రూపు = మంచినడవడిక

౫౩ ॥ బిజస్త్రీబెటొసద్వల్లో । ఘుగోఖొబ్బెకుమో
రజా । నాణొఁదుర్వల్లోసోవుక్తీ । సోవ్రాడుక్
క్రొకొగిళ్వనా ॥ గిల్ = చంద్రుడు, గ్లాశబ్బభవము

౫౪ ॥ బాపుహొడ్డ్వసుబాల్యమ్ము । అంబ్లొ
హొడ్వసుజాణుము । బెటొన్దొద్రప్పనుంఘుల్డక్
ఖెబ్బెక్స్త్రీనుకధీనుస్సీహా ॥ ఘుల్డక్ = పోషింతురు

౮౫ ॥ భూప్రదక్షిణసోఁరాళున్ । కాశీయా
త్రాఁకెరేఫలున్ । సేతుంసోఁంస్నాన్నె రేఫోఁళున్ ।
మాయిక్కృళ్లుత తేఘుడిం ॥ ఫలున్ = ఫలము లు.

౮౬ ॥ బెటాఁకా న్నోహ్రస్న హేవాత్లెంతు । రజొ
సౌక్కిని తేఘరాం । దెస్లెంతుశిగ్గానోఁన్ శిల్లొన్న । సెఁ
ళ్ళల్లమిత్రుసోఁన్ కిని ॥ లెస్తు = వఁకు, సోఁన్ = వలె

౮౭ ॥ సెత్తుమాయిమతీబాపు । ధేమంభ్యేంమొ
సింగతి । శాంతిబైలుసవన్ సూను । ఏసోఁడన్ మొ
రబాంధవున్ ॥ సింగతి = స్నేహితుడు.

౮౮ ॥ మాయొస్సుకేన్ హరదారాఁన । ఒన్దెక త్రి
సౌకన్ కెని । అఫల్లోస్కోఁసవాత్మాను । హృత్సేక్రీఁన్
తేరాస్సుదీ ॥ సవ = సప్పు, సర్వము = అన్ని.

౮౯ ॥ గేవాళురిఁణులెన్నొఁలన్ । గాయిబైల్ఫెటో
ఘన్నెనిన్ । రిఁణస్తొఁహేట్టు తాఁంజేడన్ । మాలింకోఁకొ
మొమాగ్గుకన్ ॥ గాయి = పసువు, రిఁణు = అప్పు

౯౦ ॥ గిస్తొఁమాత్రంజుత్రైచాంము । ఉస్తొఁమా
త్రంసురిత్నెన్ । ధీమాలోఁకుం ధేరుంరుంత్రై । సత్పు
త్రుమంశిమ్మిక్రై । సురిత్ = సూర్యుడు, నేగు = కాంతి

౯౧ ॥ తుస్నిసస్నిధీపాబుద్ధి। చమత్ర్కారుపరా
క్రమొ । సౌవీయొశేత్తిసాతేటుం । వసస్లక్ష్మీకిసా
కరెం ॥ తుస్ని= సంతోషము, సస్ని=సాహసము

౯౨ ॥ ఘేవ్యాబాళుజొమ్హైవొన్తు । రాజ్జిక
సౌకత్తిసారజొ । శేస్నీమెనినుజన్యాత్తొ । పన్యా
జనుసదామగక॥ సౌకత్తిసా = ఏలుచున్న

౯౩ ॥ బరాసప్ల్లుడేహాన్యా । లానిదాపుకె
ఖొబ్బెను । ధిల్లాగాభైకెగోసైకొ। ఛెల్లిధిల్లొస
దాళికే ॥ బర = మేలు, లాని = పరవాలేదు,

౯౪ ॥ ఉత్తమాక్రాకుఘుడోభ్రు । మధ్యమా
క్రాకుదీఘుడి । అధమాక్రాకురాద్దీసు । పాపిక్రా
కుమొరకముస్సై ॥ రాకు = కోపము,

౯౫ ॥ అప్పుల్బుద్ధిసుఖంమెనో । గురుబుద్ధీవి
శేషున । తిగులాబుద్ధిహాస్నాస్తు। వొన్తుబుద్ధిహీ
నంకెర్రై ॥ తిగులొ = పగతుడు.

౯౬ ॥ నొవ్యావాహనొత్రీళ్లొబ్బు। కొరికాం
చనొజాణలి । భేరిశూద్రునటూవస్తుక। రింఢేత్తుణ్ణు
కవైమెన ॥ జాణలి = జవరాలు = దుష్టరాలు.

౯౭ ॥ పౌతితీపాస్మ్తతీస్రైతీ । పరుహాతు౦జివే
తిజియొ । మెగిఙ్‌ఫిరినవ్రైత్రైకో । జునోన్హిశిన్హతుడఙ్
మిత్రై ॥ తుడఙ్ = చిల్లర.

౯౮ ॥ జీవుతీదీనపుల్మాను । రత్నులొన్కొకోమె
స్తన । జిన్హిక్షిన్హ్యప్పనూజ్ఞణ్ణ । మానుగ్జ్ఞణ్ణలయిం
సదా ॥ లయిం = నాశనము.

౯౯ ॥ నజ్ఞాస్ఫుర్న్హమేనేభానో । నజ్ఞాస్ఫురో
మెనేరజో । నజ్ఞాన్గజ్ఞత్రిసాభోద్రిఙ్ । నజ్ఞాన్గజ్ఞాన్హ
తేఘురళి ॥ ఘేరళి = ఝిల్లాలి.

౧౦౦ ॥ ఇక్లాకుసుఖినింజుఙ్‌న్హా । భుక్లాకరు
చ్చిసాకును । ధనాశీకుగురుఙ్‌బంధుఙ్ । కామీకధ్యా
కులాజును ॥ నీజ్ఞు = నిద్ర.

౧౦౧ ॥ నంగ్నారుకొనదుగ్న్యాళుఙ్ । జప్నా
రుక్నొనపాతకుఙ్ । మున్నారుకొనబోల్లాళుఙ్ ।
జగ్నారుకొనధాగ్ధ్యుఙ్ ॥ నంగ్నారు=దున్నేవాడు

౧౦౨ ॥ గెడికొన్నాన్సుఘ్యోడాన్ద్రైస్సు । ఐస్సుక్నసరు
హాత్పరాం । దుదూర్జుష్టుక్నేడఙ్‌జేణ్ణో । దేవుడ్తాం
తెన్హవే గునుం ॥ గెడి = బండి, ఐస్తు = ఏనుగ

౧౦౩ ॥ శిక్షాన్నత్తైవిద్యోగోపికుఁ। విక్కొఖాత్తే
ఫురిఁజేమఁ। దళేద్రుక్క్యకుఁసగ్గోష్టి।దోప్రాక్వక్షూ
శిజాంఁలి ॥ జాంణో=యౌవనము, అవి=పెండ్లాము

౧౦౪ ॥ గౌనింనచీఁపూవాను। మల్లినింవా
జినింఖనిం। లజ్జునాత్థ్రోత్తైమేత్నిమ్మళ్। లజ్జైత్తరె
నునైసదా ॥ ఆవా = లోకవ్యవహారము.

౧౦౫॥ రజాకవైప్రజాపాఫుఁ।రజాపాఫుఁ
పురేతుకు। దల్లాకుబ్రైత్రై రేపాఫుఁ। శిష్యపాకుఁ
గురూకఫుల్ ॥ పురేతు = పురోహితుడు.

౧౦౬ ॥ భాఁడిరిఁగోఖుడైహాన్న। దరిగో
జవడైమొణం। రాడాగోదిజడైయూంగు।వంశిసు
త్తైపరాంఁనో ॥ మొణం = మౌనము,

౧౦౭ ॥ దెక్కఁతాంఁత్తుభిమ్సాసు।హాత్థ్రోం
హాన్నుపుజేడసు। మిళ్టాంసం భూతహెబూస్పాఫుఁ।
శినాళిఁసద్యక్షారిణిఁ ॥ శినాళిఁ = వేశ్యాలు.

౧౦౮ ॥ ఉంబ్రాఁ ఫూన్నెళ్ళిదెక్ష్వాయి। హుజా
త్తైళోష్టాళిఁపాఁగల్।జకీచిత్తువిరడ్యావ।స్త్రీమొఁ
నిమొన్నజనానన ॥ ఉంబ్రా=మేడి, (అత్తి)

౧౦౯ ॥ చార్జనాపత్తోపెహ్యాన్హైత్తో। ఒజనా వత్తోరిత్తశీ। గోశేత్తెకొనువణ్ ఖోబ్బి। లోకుం ధర్మరాజాక్నోకణ్ ॥ నైతో=న్యాయప్రవర్తనము.

౧౧౦ ॥ యోగిదొవ్రాసదాచారి। వందిబా ళుకొగిష్టులి। ఏసాత్జనాకుపాపొ్న। ఒకత్థోబ్బికు స్వొత్తెమొ ॥ వంది = ఖైది,

౧౧౧ ॥ ధన్విద్యావంశినోభూప। దుర్మాజా కుజడైముజుణ్। సజ్జనాకుజడైసాదుణ్। నైతో కణ్నమ్రొబ్బివేఝ్ఝుకణ్ ॥ దుర్మామాజాకు = పెడ్డ గర్వముగలవానికి, ముజుణ్ = క్రొవ్వుచేతగలిగిన దుష్కార్యములు, నమ్రొబ్బి = అణకువ,

౧౧౨ ॥ రోగ్జుణ్జాత్తిసాకోణ్థాసు। భూకాస్తా సుంకాయ్తిఖాత్తెనో। దుఃఖురీన్మళ్లిగొస్నారు। రా కొన్డిణ్కరెసాత్తెనో ॥ తాసు = తత్కాలము.

౧౧౩ ॥ సర్వభూతదయాళు ప్రణ్।ఠొపస్తాణ్ శాంతిఒజ్జిని। దాంతిరుక్షణ్సతూగణ్ణుణ్। శత్తె జొబాస్స్వర్గు శేమెన ॥ రుక్షణ్ = నీతిప్రవర్తనము

౧౧౪ ॥ చరూవేదుణ్జనేత్మెళ్ళి। ధిల్లచాలుం

గ్హిం వేత్తొంవొం । కత్హొం తీగిఙ్ గ్హిం మేత్తెళ్ళి । భాణొం
హ్హాసైడపెవొం స్తైవొం ॥ ఇగిఙ్ = వదిప.

౧౧౫ ॥ ఐడెఖొంబ్బ ముగ న్నారుం । దయొసె
త్తుథినూశుఙ్ । సొంణ్ణాత్తొం చల్ల్యవత్రెకొం । తెనా
స్వ్రప్రుసదావనిం ॥ ఐడె = శూద్రుడు.

౧౧౬ ॥ రీణ్ణడిఙ్ శింగరుల్యాన । మెల్లువానాస
ఫుల్ను ఇఙ్ । గాల్డ్యానాసొపదా మెళ్ళి । దాఙ్దీ
పాడ్యానచింతనొం ॥ శింగారు = శృంగారము,

౧౧౭ ॥ సిరిగుఙ్కీర్తిఫిర్న క్తి । మేధాగ్గిఙ్ శెత్తి
సాతెకొం । శెయిఙ్ పాడ్జెళిపొల్యేతి । రోగానాత్తొ
దిజైచలఙ్ ॥ దిజైచలఙ్ = వేదనంబడుదురు.

౧౧౮ ॥ వత్తకెర్నించొకడ్ఢిల్లొం । కొంజ్బెక్నె
మెనిజన్లునొం । సభాంభిడాత్తిసావత్తొ । కెరినబ్బ
ల్లొంయోగ్యతొం ॥ భిడాత్తిసా = ఒప్పిదమగునట్లు,

౧౧౯ ॥ సభానుంప్రీతికిఙ్నీతి । శ్రేష్టు సెత్తు
ధైరుంసర । పతువస్తుహాయుల్యాత్తొ । నైతొం
సాగ్నారునిత్తుల్లొం॥ పతువంతు=ఒకే ప్రక్క గలవాడు

౧౨౦ ॥ దేవుజిణ్ణమెనిఙ్ హశాటిఙ్ । సెత్తుశాం

తిశుచీఁసాడిఁ। నజ్జెకామ్ఁకెరత్తెజో్ఁ। ధిల్లాం ధిల్లోశిలోకుసుం॥ నజ్జె = చెడ్డ,

౧౨౧ ॥ఒకత్సరభోవెదిన్సు।ససరశ్వక్రేతుఁకెరిఁ। మిళ్వెత్తిసానుఘోళసాఁ। రాక్షసైకొన్నిహీత్తిసో॥ రాకు = కోపము.

౧౨౨ ॥ అప్పన్నవసుయేలోకుం। ఖొబ్బతింకెర్నొహెూసమి। విడశెంతమిళ్ళైచున్నా। షెవి నావిడోహెూసకీ॥ సవసు = సహవాసము.

౧౨౩ ॥ షొప్పపొణ్ణొత్తోభుక్పికన్న। సానాత్తకాసుదేనకుఁ। మాయిఘుద్దేసుమైనాత్తో। బాపాహాశిక్కడస్తైవఁ॥ కుఁ = దేవునిమహాత్మ్యము

౧౨౪ ॥ దేవ్నుకైదేనమైనాత్తో। దేస్కోమైనాత్తోమాయితీ।రాకతిస్నకవాధుగ్డఁ।హుున్నదూతమ్మికోనకడ॥ రాగనాత్తో = తట్టుక.

౧౨౫ ॥ సుదిఁదూర్కైత్తైకాంమెళ్ళ। ఘుద్దెలోస్సఁజన్లికెర్లసుఁ। మొగిఁలెగుత్తహ్రీఁమెళ్ళ। సాసుఁఘరఁళిసోఁశిలిఁ॥ సుదిఁ = వివేకులు, ఘుద్దెల్ = తుమ్మెద, మొగిఁ = అవివేకులు,

శిలిఙ = శ్రమజేసి, (కష్టబడె) భరళ్ళి = కప్పు, లె
గుత్త = దాపు, దూర్ (దూరు) దూరము, సోఙ = వలె

౧౨౬ ॥ పుష్పిర్ఝాడ్జో వవిఙ బిసో । పాట్నిఙ
ఛైలాఁమిళ్శిఙగ్నిహాయే । మెకితేటోప్ళోగ్నిహామెల్లి । సై
లాకోఙనొక్కో మెన్త్రకఙ ॥ సైలా = నీడ,

౧౨౭ ॥ సదాయుశైఘు రావత్తు । మన్త్రిమి
ళ్లి హూ గత్యాగో । దాఙ మానాపూఙమిళ్శిఙనో
త్యో । మెరుముఙ థోవోఖిత్తరుం ॥ మొరుం-మర్మము

౧౨౮ ॥ దొళర్సవాత్తిసాస్తుఙ । కాను శైకా
త్తిసాను కే । సభాంసంగత్త్రేకాస్లెంగో । ధెరుం
శైనున్నపొణ్ణాన ॥ న = (నా) ప్రసిద్ధము,

౧౨౯ ॥ మొన్నుజన్తుజంఖైత్తిఙ । చోడ్డు
వత్త్రో భిడాత్తిసా । సభాంసంగత్తిసాఙ తెంబ్ల । తెక
పోలవెపోన్నిశై ॥ భిడాత్తిసా = సన్మానించునట్లు

౧౩౦ ॥ నిష్టశెంతస్కి నాత్మకు । నిజాత్మకు
సమాన్నెని । హాటిఙ చల్ల్యేతిపూతాత్మో । కెళ్లు
శేదేవు శెశైకో ॥ నిజాత్మో = తనజీవము,

బాళ్ణుకు న్హైన్హ ఖాళ్టుక్.

వాగు — పులి,

వాగు మృగాను భెళ్ళహింస్ర జన్తు, అఖండుహోయే రాణునుంవసను ఎల్లొ్యా, మెనాక్యాను క్కిలినిదుస్రొ్నాగాయి గోయుఇత్యాదిజన్తునుకుఖాను, రజాను భెళ్ళ సౌకాసురు మిగిక్ మరసుక్, వాగు హైలాతి దుష్టజన్తునుకు పంజరుం థోవి ధరిహోడ్వ్యసుక్, ఎకానెకరేక్ బూసునుంకాం కెరిథోవి నుగురుక్ గెళానుంఘలసుక్, రజానస్లాను రాళునుంకౌతుకు థోస్లి పోషణకెర్లేతుక్ర్హియాశి.

రాణు = అడవి, నుగురుక్ = పసిబిడ్డలు, కౌతుకు = వేడుకగా, అఖండు = గొప్ప.(పెద్ద)

లుట్లో — ఒంటె.

లుట్లో భెళ్ళ భారువహక్ శెక్కాసు, ఎగ్గళో భెళ్ళలంబో యకాఝ్లుభెళ్ళివఝ్యూటో, ఎల్లొ్యాపనిస్హి హ్నైన్హొబవళ్ళు అరాబి హైలాతి రాణునుం శిన్హా త్రొకని నూకుసోకుక్ ముగుళినాళ్తొ చలసు, హోళిము మెనాక్యాఖుకు భెళ్ళెనుగసు, ఎకపోటుం దీర్ఘక్ హ్నా

జాకప ల్లైన్తూం పనిపీలిక్ గ్లోశ్లసు, మమూరు పెయ్యా పన్నో అరాబిక్ హాడ్డ్వసుక్, లీమునిసూరుపా సుపి రేవుసుత్తైలసు. నుగసు = ప్రయోజనహీనసు ప్రయోజనమగుచున్నది. ఫైలాతి (ఫైలాతు) ఫైలాత) మొదలగు, భారు (బరో) = బరువు, ముగులునాత్తో = వెదకుకొనకుండ.

సీంహో — సింహము.

సింహో మృగానుము భళి శ్రేష్ఠజన్తు, ఎక్క పాళు భళివిలాసు, తోణు గిగుముహుజాళు సటాను శే, భళి శెంహుపుషళిమోజడై స్తురుహీంగిలికుంభుం శేత్తిపామాసుక్ తైతకసు, తెగుత్తఅవెహ్నైన్మమృగానుకు పర్వ కెరని, ఏర్జన కెరత్తెహ్యైపుస్తునసిఙ భళికమ్ముసు, బైలెస్తుక్ మూశెల్ జెయిను హౌడసు. గిగుము = చిట్టున, సటాను = జూలు, ఘువ్వొ = గుహ.

కుక్డొ — పుంజుకోడి.

పక్షినుం కుక్డొ భళినీకుంజంతు, సొవుళోఘారుముఎల్లోభవాట్లుకిక్ అసిర-జనాక హాట

డసు, ఉన్నొ్ప్హాడః శెష్ట్వన్, అడా సళ్లింతె మాకొణ్టొకడొజిగసు, జిగె వేగుఁ అడ్డికుబొవసు, మళ్లినిం పింక్టరు హానసు, ముశ్ఛిళి హోరుతా న్ప్రసు, ఒణ్టొణ్టొకుడాకుడీకు మ్హొదిమ్హొధ్రికి ఖిళాల్ పొడడసు, కుడాకుడిఃనానావనినుంహ్హాసు. కుడా కోడి, పింక్టొ =ఆకరు, జిగసు = గిలిస్తాది, ఒ ణ్టొణ్టొ = ఒకొరుకరు,సావుళొ = పేకువ.

మ్హొరు — నెమిలి.

మ్హొరు మస్త్యానుకు భెళి ఆనంచు దేసు, పొ ఖిరుహాళ్ళుళ్ళుచలసు, భెళిఉన్నొ్ప్హాడః శెక్షన,పొవ్సవెళునుంపింక్టానుఘుఖ్ఖలొనచసు, సావు కుతెవన్నెగీసు, ఎఘ్గుటిభెళినిళొకని లంబొహ్హాసు. ఏకఃఖ్రైః నానావనిరు భెళిశింగారు దెకాటసు, ఏపిళ్టైఃకు విజనొకెరి దేవుకు సమర్పణొ కెరసుః రఃజాః మెళ్ళఅప్లానుఝినునుంవినొదుఃనొహా డ్వసుః, ఎకపిళు హొంగతుకు ధెరి పజపొసు, ఎకా పికుజళ్లిః రాక్కరి ఖాదుంకొంచటె కిపొ యొఖుఖాశ్పొసు. ఝినుతోట.

ఖౌలా — నక్క.

ఖౌలా భళ్ళకౌ పటుజన్ము, భళ్ళిచమత్కారు సెంత గాము తెగుత్తావనానుం వసను, పని పెత్తేటుం ఒణ్టౌణ్టౌ జతౌదిద్దీ తేటునుం క్రీహాంక్ హుకెఘులితేత్రేను, తుట్టింఘ మెళ్ళి గోహుకె ఘల్లను, ఎకౌసవెను మెనాక్యానుధమిజాసుక్ గడిర్హా మెత్రిసాపిల్లానుకుఉత్కి సొమ్మరనిఖాసు, ఎల్లాయ్సునాసాకౌదెకాయి. (వసౌ = తోట, మొడౌ = పీనుగ)

రమొ — చిలుక.

పఢనుం రమొభళ్ళి రూపలావణ్యే సెత్రిసాకె, హుడెత్తెమొ భళ్ళవిచిత్రచమత్కారు, ఝూమకౌ టురుంకినిధారాభేతుబిలుం కినివసను, ఎకఅంగు సాధారణరుపంక్రౌ, అంగుక్ నానావనింహ్రాను ఎత్యాభళ్ళివైచిత్రం కనిత్తౌకెరను, అనేక విధవాక్యాసుఖాసు, కెళ్లౌభళ్ళి పదేవుగఖ్రైలను, తౌళ్యా పౌళ్యాళౌబ్బి ఖైజివసు, కిసా రమాకు పంజిరగాళౌ ధరిను చపిక్ తకను, హోలిము ఎకాళింగారు పంజరుం ధావి పళౌమువసుక్.

క్వాళ్ళొ — కాకి.

పక్షును క్వాళ్ళొ భళ్ళిధిల్లయొ, ఘురుపహొటొ రుంశుక్యొంత కేసాళు ఖోరు షైలాతి రస్తుచుఉస్పొలి ఖాత్తైమొ మెన్యాంవుకు బాదఘులసు. గోబోవి నింవళీఘులసు. క్వాళ్ళొ కాళవని, భళ్ళిఉంచొహొఖని గళ్ళొనికిళ్ళి జనారుకు దగురహత్తొకణ్ జెగన హత్సత క్వాళ్ళొ హుడిజియెతి నికిళ్ళెకాముణ్. బొర్క ద్దేసుమెని సూచన దెక్క్షసు, పోసళ్ళాంఅండొ ఘుల త్తక్యొ నీడొభందులసు, అనేక ఒస్సజీవిహ్నాసు హోలిం చిరంజీవిమెని నావుకాళాకుఘులిసుర్హి హూళి

భుఇ్ళి — భూమి.

దేవు భొవెబ్రొకుణ్ సృజెళి, తెమాకుఏభు ఇ్ళి మెళ్ళిబంట్యొ, భుఇ్ళి అండొ సొకొగొళకిణ్ శే, ముంగి బంటొ లింబురు గిగే సొకను తొ కును భుఇ్ళికుగుణ్ళైవలిణ్ హ్రిరుమే సొందురుం భుమి శేతుణ్ హ్రిమెళి. భుఇ్ళి హెబొరుపనికిణ్ ధామున్ శే. పని శేత్తైటు సొందురు మెనికిని ధాము శేత్తైటుకు భుఇ్ళి మెన్నొవు సొందురుము హ్లొళి షైలాతిజంతును వస

తుక్ర్హి మెభుణిరుమెనాక్యనుప్ర గానుపడినుస ర్గను ఝాడనుఝుడిటను హారళ్ళ కెందులో ఫైలాతి ఫెత్తేను పెత్తేకు సస్తుక్ శే. భుణిరు దొంగరాను గిదిను ఉత్యాను ఖండిను రిత్తథాముసు ఝురిను భృంగును సెద్దినుతళాను శే. దొంగరాది థాము నుం స్వాన్హ రుప్పా తంబె ల్హాగణు కెస్తిలు ఫలాత లోహాను హాడను.

శకుక్ — శకునము,

శకక్ సంగత్రెనా ఒజెనోవీదిశేప్యటక్ బిళిని త్యే వాటుం జాత్తినా అసిటజనా కుశ కుక్ సంగేతుక్ హాత్రెళి ధెబ్బా ఒజనా ధమి నవి తెకొ బొప్పి అరే చా కోక్ కితారో ఘురు క్కవాధుఃడన్ సమానస్కి చొర్లి జేడ్యాళి మెని సం గళి శకుక్ సంగిలేతుక్ హా తత్తెనా త్యేవికవేం గు చింతపాడి బిస్సరు అపుల్ ఘురు ధమెళి సెజ్జొ ఘుర్తెనా తెకొ దెక్కి ఒ ఘొయి. తూ దుగ్స్రా తెజ్జొ అదుష్ట ఇసా తిసా మెని శెకుక్ సంగనా తోరో అదుష్ట కిని నెష్టి తొకటళా నాజ్జి వేత్తె

కాయి మెని పుశెశి తెనో లజ్జిర్ ఊ మెన్నాత్తో
జేడ్యా - హాలిం శెకుర్ శెయిను సంగత్తె మొః కరె
స్థి హాఁ ఢమేత్స్మెళ్ళిఆశివాగ్లాంతొ తెవన్నుఅవత్తిసా
శకును పత్తొ ఫలితహుాసు.

పాలంగు—కోతి.

ఒజనోఒ తేటు కైకీ ఒన్యొ లేధోవి తెకొ
పానని ఝుగి ధోవెశి తెనొ లేధోతి ధోవత్తైని
ఝుగత్తె ఒంటొ పాలంగు శెయిరి తెనొ జివే
వేంగు త్యేశాం జెయిను ఝుగి ధోవే వస్తుర్ కా
మెమెని ముగి శిమెశి ఏ పాలంగుపార్ను త్తాం
ఎకొ అంగ్ళిను ఒంటొ ధేరుము సమిల్యొ పాలం
గు దుగ్నొ శెక్కునాత్తొ భవాట్టకెతి మెళ్లిధరి
ధోవెత్తొనొ అవి సొడ్వె సొడత్తెక తెంతు దుగు
నాకు సహిాలి ర్హనో హెూంమెశి — తొర్యొనా
త్తి సాఁవస్తుర్ హాఁ ద్దెరునోకొ. వనొ=తోటి

సమాప్తహెూంమెశి.

ஸௌராஷ்ட்ரு	தமிழ்	இங்கிலீஷ்	டிப்பணி,
அமி - ami	நாம் ; நாங்கள்	we	
அபுல் - apul	தான்	self	
அளி - ali	பெண் (வண்டு)	woman, wasp	
அம்பொ - ambo	தாய்	mother	
அசூயொ asu'yo	பொறாமை	envy	
அங்க்ரொ - ankro	முளை	*a* sprout	
அங்க்ரொ - angro	சட்டை	*a* jacket	
ஆகு - a'gu	தீ—பிழை	fire ; *an* error	
ஆவொ - a'vo	வியகாரம்	dealing	
ஆசொ - a'so	ஆசை	desire	
ஆயு - áyu	ஆயுள்	age	
இக்லொ - iklo	படிக்கிறவன்	reader	
ஈகு - i'gu	கல்வி	lore	
உகு - ugu	தட்டு	*a* tray	
உம்ப்ரொ - umbro	மூலை	*a* corner	
உம்ப்ளொ - umblo	அத்தி	*a* fig	
ஊகு - u'ku	உறவன்	*a* relative	
ஊதெ - úte	வீண்	vain	
ஊதொ - u'do	பசுமடி	*an* udder	
எடொ - edo	செவிடு	deaf	
ஏல - éla	இதோ	lo	
ஐது - aydu	ஆயுதம்	*a* tool	
ஒந்து - ontu	பெண்	*a* female	

ஓசு	ósu	பனி	dew
ஔரொ	auro	நம்முடைய	our
ஔமானு	aumánu	இகட்சி	*an* insult
கரொ	karo	காணிக்கை	gift
கசு	kasu	ஊற்று	spring
காலு	kálu	காலம்	Time
கிடொ	kido	புழு (பூச்சி)	*an* insect
கீடு	kítu	அழுக்கு	soil
குரன்	kuran	செய்யுள்	poetry
குள்டொ	kulto	பொரை	hollow *of* a *tree*
கூலு	kúlu	கரை	*a* bank
கௌது	kautu	வேடிக்கை	curiosity
கீரு	khi'ru	பொங்கல்	ghee rice
கேது	khétu	வயல்	*a* field
கரன்	garan	பெருமை	Dignity
கெடி	gedi	வண்டி	*a* cart
கொவ்லொ	govlo	இடையன்	*a* shepherd
கீரு	ghi'ru	ஈடு	pledge
கேரு	ghe'ru	வீடு	*a* house
சடொ	chato	ஏற்றம்	picota
சஸ்மொ	chhasmo	மூக்குகண்ணாடி	spectacles
சாளி	chha'li	பிறவி	nature
சிரன்	chhiran	லாந்தர்	*a* lantern
சைலொ	chhailo	நிழல்	shade

ஜாஞொ - ja'no	இளமை	youth
ஜரி - jhari	வெள்ளம்	flood
ஜாடு - jhádu	மரம்	*a* tree
ஜீனு - jhínu	தோட்டம்	*a* garden
ஜீலு - jhilu	குளம்	*a* pond
டிகொ - tíko	உரை	meaning
தடி - tadi	முறை	course
த்ராணி - tráni	சக்தி, அதிகாரம்	authority or
தம்பெ - tambe	செம்பு	*a* mug [power
திக்லொ - tíklo	எதிரி	*a* foe
திந்தி - tíndi	ஏமாறு	neglect
தீரு - tîru	கரை	*a* bank
துக்பொ - dukpo	முதுமை	*an* oldage
துக்டொ . dugdo	முத்தல்	tough
தூகு - dhúgu	கடை	*a* shop
நம்ப்ரொ - nambro	அடக்கம்	modesty
நங்கு - nanku	நாணயம்	coin ; credit
நாஸ்து - na'stu	அழிவு	ruin
(நிவி)நிபன் - nipan	தொட்டி	*a* tub
நித்லொ - nitlo	நியாதிபதி	*a* judge
நீடொ - ni'do	கூண்டு	*a* nest
நீஸு - ni'su	நிராசாரம்	irreverence
நூகு - núku	உறவன்	*a* relation
பங்கு - panku	சேறு	mire

பங்கு - pangu	நொண்டியான	lame
பாந்து - pántu	பிரயாணி	*a* passenger
பிங்க்டொ - pinkto	இறகு	wing
புரேது - purétu	புரோகிதன்	*a* priest
பொதி - poti	புஸ்தகம்	*a* book
புள்டொ - pulto	கூரை	roof
பீனு - phi'nu	நுரை	foam
பைலொ - phailo	முதல்	first
பா - ba'	அப்பா	O father
பீ - bi'	விதை	seed
பூஸொ - búso / பூஸூ - bhúso	நகை	jewel
போ - bó	தகப்பன்	father
பெடெ - bhede	ஊழியன்	*a* servant
மதி - mati	அறிவு	knowledge
மாசு - ma'su	சதை	muscle
மிதன் - mitan	பொய்	*a* lie
மித் - mit	பொய்யான	false
மீகு - mi'gu	வேட்டை	hunting
முக்ரொ - mukro	கண்ணாடி	glass
முங்க்ரொ - munkro	வேடன்	hunter
முஜூ - muju	கொழுப்பு	fat
மெகி - meki [aru	ஆனால்	but
மொரச்சரு - mochch-	மாத்சரியம்	malice

யத்தன் - ettan	முயற்சி	*an* effort
ரட்வி - radvi	கைம்பெண்	virgin widow
ராடொ - ra'do	விதவை	widow
ருதன் - rutan	உண்மை	truth
லஸ்ணி - lasni லாஸு - la'su	சிற்றின்பம்	lust
லிக்லொ - liklo	சிவினஇறகு	a pen
லிந்து - lindu	பற்றுவரவு	dealing
லுங்க்ளொ - lunklo	கத்திரிகோல்	scissors
லும்ப்ளொ - lumplo	குழப்பம்	confusion
லுக்டொ - lugdo	துணி	*a* cloth
லூபு - lúpu	பேரூசை	avarice
லெங்கு - lengu	வரைக்கும்	until
லோபி - lóbhi	பேரூசைக்காரன்	*a* miser
லௌகாசு - laukásu	மதிப்பு	estimation
வக்டொ - vakdo	வாயாடித்தனம்	garrulity
வாடி - va'di	வேலி	*a* hedge
விங்கள் - vingal	தணல்	burning coal
வெகுல் - vekul	விசனம்	sorrow
ஸகுன் - sakun	சகுனம்	*an* omen
ஸின்னு - sinnu	அசுசாரம்	pollution
ஸில்மொ - silmo	உழைப்பு	industry
ஸிங்க்டொ - singdo	கொம்பு	horn
ஸடொ - sato	ஏணி	*a* ladder

ஸவன் - savan	பொறுமை	patience
ஸஸ்னி - sasni	துணிவு	*an* adventure
ஸாரு - sa'ru	ஸாரம்	sap-essence
ஸிரி - siri	பொருள்	wealth
ஸிடி - si'di	படி	*a* stair
ஸுரி - suri	கத்தி	*a* knife
ஷரொ - sharo	ஷரா	remark
ஹடி - hati	சந்தை	*a* fair
ஹாமு - ha'mu	மச்சுவீடு	*a* mansion
ஹிரொ - hiro	ஊறுணி	*a* pool
ஹிரன் - hiran	தங்கம்	pure gold
ஹிஸ்லொ - hislo	கணக்கன்	accountan
ஹிமுஸு -himusu	ஈரம்	moisture
ஹிப்டொ - hibdo	அடிதூரம்	*a* pace
ஹிம்ப்ளொ-himplo	பனிக்கட்டி	ice
ஹீகு - hi'ku	கொக்கி	*a* clasp
ஹீடு - hi'du	கலகம்	*a* quarrel
ஹீரு - hi'ru	கிணறு	*a* well
ஹீஸு - hi'su	கணக்கு	*an* account
ஹுரி - huri	பள்ளிக்கூடம்	*a* school
ஹெதொ - heto	அங்கலாய்ப்பு	anxiety
ஹொவ்ரி - hovri	அறை	*a* room
ஹோடு - ho'du	பிகுவு	tight
ஹௌரு , hauru	ஆவல்	eagerness

ANIMALS &c. — ஜீவராசிகள்.

ம்ருகொ - mrugo	மிருகம்	*a* beast
ஜந்து - jantu	பிராணி	*an* animal
ஸிம்ஹொ - simho	சிங்கம்	*a* lion
வாகு - va'gu	புலி	*a* tiger
பல்லு - bhallu	கரடி	*a* bear
ஐஸ்து - aystu	ஆனை	*an* elephant
உகொ - uko	ஓநாய்	*a* wolf
உக்லி - ugli	தேவாங்கு	lemeur, sloth
ஸரளு - saralu	ஓணான்	*a* chamelion
கொதி - godi	உடும்பு	*a* varanus
குட்வல் - gudval	உடும்பு	*an* iguana
ஸஸொ - saso	முயல்	*a* hare
பொலி - bholi	ஒட்டகம்	*a* camel
பொலங்கு - polangu	குரங்கு	*a* monkey
சிக்லொ - chiglo	அணிற்பிள்ளை	*a* squirrel
நகுல் - nukul	கீரிப்பிள்ளை	*an* ichneumon
முங்கி - mungi	எறும்பு	*an* ant
சாடொ - cháto	கட்டெறும்பு	*a* red ant
ஹூடி - hudi'	செல்	*a* white ant
நக்று - nakru	முதலை	*a* crocodile
கிற்வில் - kirvil	நண்டு	*a* crab
கஸ்வொ - kasvo	ஆமை	*a* turtle
பேலி - bhe'li	தேரை	*a* toad

ஜூல் - jhul	அட்டை	*a* leech
கிஷ்ளொ - gishlo	நத்தை	*a* snail
கொகில் - kokil	குயில்	*a* cuckoo
ஹம்ஸொ - hamso	அன்னம்	*a* swan
காறு - gha'ru	பருந்து	*a* kite
திஷ்ளொ - dishlo	கழுகு	*a* vulture
ஸினி - sini	டேகை	*a* hawk
கூகு - ghu'gu	ஆந்தை	*an* owl
வகொ - vako	கொக்கு	*a* stork
குக்ரொ - kukro	நாரை	*a* crane
கௌது - kaudu	புறா	*a* pigeon
கௌரி - gauri	கௌதாரி	*a* partridge
லுவி - luvi	காடை	*a* quail
பாறஜி - bha'raji	வாணம்பாடி	*a* lark
ஆடி - a'di	வாத்து	*a* gander
ஒகுல் - ogul	வௌவால்	*a* bat
பிரி - bhiri	அண்டபேரண்	*an* eagle
வங்குடொ - vankudo	கிளுவை [டம்	*a* teal
முஷ்ளி - mushli	உள்ளான்	*a* snipe
கங்கிடொ - kankido	கம்பளிப்பூச்சி	*a* cater piller
ஜிஜ்ஜில் - jijjil	மின்னும்பூச்சி	*a* glow worm
சுங்குல் - chungul	பக்ஷிநகம்	talon
ஸிங்கு - singu	கொம்பு	horn
பிகுடொ - pikudo	செதிள்	scale
குரி - khari	குளம்பு	hoof
பஞ்ஜிரி - panjiri	கூடு	*a* cage
தந்து - dantu	தந்தம்	ivory

భాషావివరిణి.

అమి వసత్తిసాయే భరతఖండముకు హింద
మెనాఙ్ఞవు, యే దేశికుత్తరుసత ఆర్యావర్తుమెని గ
శిమెనిదీ చావ్రు. ఫుళ్ళొ ఆర్యావర్తునగరినుం సం
తుభాషొమాత్రిం చల్లినేతుఁ హాతెసి, ఎమొతా
ఉజ్జ్వస్తాను భాషానుప్రాకృతుమెనాఙ్ఞవు. ప్రాక
భాషుఁఝుగుయొ ర్హి మెతిమెళ్ళి, వాల్మీకిషడ్భాషా
ద్రికధానుకు సోవిధప్రాకృతుఁ మాత్రంముఃఖ్యతవె
ఖడేఁలికెఁసి. సౌరాష్ట్రి-మహారాష్ట్రి-వంగు-మ
వు- ఘూర్జరు- ఉత్కలు ఏన్హాత్తా సేపాళు- పాంచా
సైంధవు ఇత్యాదిభాషుఁ ర్హిమెసి-తృడెభాష నె
నవెస్తానుభాషానుకు- హింది- ఉర్దు-దఖ్ని మెనా

హిందు దేశికు దెక్షిణుసత చలినవస్తానుముఃఖ్యభ
నుచార్యో —ద్రావిడు (తమిళ్) ఆంధ్రు (తెను
కర్ణాటకు(కన్నడా) మలయాళు-యెమొతొకనుజెన
భాషుఁ తుళు (సింగళు- సిలోనుం శేత్తె.) కాంభ
మెళ్ళి సే-బర్మదేశి రంగోను పట్టణాదినుం శేత్తిసా

తో- ము - రాము రాయి,
సౌరాష్ట్రభాషాపుస్తకుఁలికాఙ్ఞగు